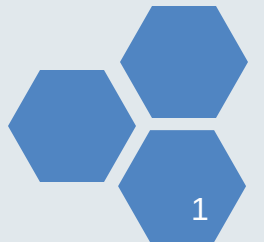

VERGİ UYUŞMAZLIKLARININ ÇÖZÜMÜ

Dr. Öğr.Üyesi İsmail CİĞERCİ

VERGİ YARGISI

- ❖ Devletin vergilendirme işlemleri dolayısıyla idare ve yükümlü arasında ortaya çıkan uyuşmazlıkları, vergilendirme işlemlerini bir düzen içine sokan hukuk kurallarını uygulamak suretiyle çözümleyerek yargısal karar verme faaliyeti olarak tanımlanabilir.
- ❖ Vergi yargısının 3 unsuru;

- VERGİ İDARESİ
- MUKELLEF
- Vergi Mahkemeleri
 - Bölge İdare Mahkemeleri (İstinaf)
 - Danıştay Vergi Dava Daireleri
 - Vergi Dava Daireleri Kurulu
 - Danıştay İçtihadı Birleştirme Kurulu

VERGİ YARGI SİSTEMLERİ

- ❖ ADLİ YARGIYA BAĞLI VERGİ YARGISI
ÖRNEK: İNGİLTERE
- ❖ İDARİ YARGIYA BAĞLI VERGİ YARGISI
ÖRNEK: FRANSA, TÜRKİYE
- ❖ BAĞIMSIZ VERGİ YARGISI
ÖRNEK: ALMANYA

VERGİ YARGISININ İŞLEVLERİ

- 1) Anlaşmazlıkları Çözümleme İşlevi
- 2) Hukuki Güvenlik Sağlama İşlevi
- 3) İçtihat Sağlama İşlevi
- 4) Yargısal Denetim İşlevi

Vergi Yargısının Anayasal Temelleri

Vergi Yargısının Anayasal Temelleri

- 1808: SENED-İ İTTİFAK**
- 1839: TANZİMAT FERMANI**
- 1856: ISLAHAT FERMANI**
- 1868: DANIŞTAY (ŞURA-İ DEVLET) DANIŞMA MECLİSİ OLARAK KURULDU**
- 1876: KANUN-İ ESASİ**
- 1920: TBMM AÇILDI, AĞNAMVERGİSİ HAKKINDA KANUN**
- 1921 ANAYASASI: VERGİ KELİMESİ HİÇ GEÇMEMİŞTİR**
- 1924 ANAYASASI: KANUNİLİK İLKESİ, DANIŞTAY KURULDU**
- 1961 ANAYASASI: ANAYASA MAHKEMESİ KURULDU**
- 1971: BAKANLAR KURULUNA KHK ÇIKARMA YETKİSİ VERİLDİ, İNDİRİRİM, İSTİSNA, MUAFİYET KONUSUNDA YETKİ VERİLDİ**
- 1982 ANAYASASI: 73.MD. ORAN İLE İLGİLİ YETKİ DE VERİLDİ**

1982 ANAYASASI'NIN VERGİLEME İLE İLGİLİ HÜKÜMLERİ

- 2. MD: HUKUK DEVLETİ İLKESİ**
- 7. MD: YASAMANIN DEVREDİLMEZLİĞİ**
- 10. MD: KANUN ÖNÜNDE EŞİTLİK**
- 36. MD: DAVACI-DAVALI OLABİLME HAKKI, DİLEKÇE HAKKI**
- 73. MD: VERGİ ÖDEVİ**
- 90. MD: ULUSLAR ARASI VERGİ ANLAŞMASI DÜZENLEYEBİLME**
- 91. MD: KHK İLE DÜZENLEME**
- 125. MD: İDARENİN EYLEM VE İŞLERİNE KARŞI YARGI YOLU AÇIKTIR**
- 167. MD: BAKANLAR KURULUNA "EK MALİ YÜKÜMLÜLÜK" KOYMA YETKİSİ VERİLDİ**

Türkiye’de Vergi Yargısının Gelişimi

C umhuriyet Öncesi Dönem

C umhuriyet Dönemi (1982’ye Kadar)

C umhuriyet Dönemi (1982 Sonrası)

- İlçe İdare Meclisi
- İl İdare Meclisi
- Danıştay

Vergi İtiraz Komisyonu
Vergi Temyiz Komisyonu
Danıştay
Gümrük Hakem Kurulları

- Vergi Mahkemesi
- Bölge İdare Mahkemesi
- Danıştay

Vergi Uyuşmazlıklarının Çıkış Nedenleri

1 Vergi Mükelleflerinden Kaynaklanan Uyuşmazlıklar

1. İyi Niyetli Mükelleflerden Kaynaklanan Uyuşmazlıklar;

İyi niyetli bir mükellef belli bir olayda kendinin haklı, idarenin haksız olduğu düşüncesiyle yargı yoluna başvurabilir. Örneğin, mükellef belli bir olay veya durumun vergiye tabi olmaması gerektiğini veya daha düşük oranda vergilendirilmesi gerektiği inancı ile uyuşmazlık doğurabilir.

2. Kötü Niyetli Mükelleflerden Kaynaklanan Uyuşmazlıklar;

Kötü niyetli mükelleflerin doğurabileceği uyuşmazlıkların ise sınırı yoktur. böyle bir mükellef yasalardaki açık kapıları zorlar, yasaları kendi lehine en olmayacak şekilde yorumlar, vergi olayının maddi yönünü gerçeğe uygun olarak yansıttırmaz, üstelik her konuda haksız olduğuna inansa dahi sırf vergi ödemeyi ertelemek için kanun yollarına başvurur.

2- Vergi İdaresinden Kaynaklanan Uyuşmazlıklar

Bu tür uyuşmazlıklar ise vergi idaresinin kendi bünyesinde belirlediği ve mükellef aleyhine doğurduğu uyuşmazlıklardır. Örneğin, vergi daireleri takdir, tahrir ve tadilat komisyonlarınca tahmin ve takdir olunan matrahlara itiraz edilebilir.

1982 Sonrası Vergi Yargı Organları

- ❖ **Vergi Mahkemeleri**
- ❖ **Bölge İdare Mahkemeleri (İstinaf)**
- ❖ **Danıştay**

VERGİ MAHKEMELERİ

- ❖ 2576 sayılı kanunla verilen görevleri yerine getirmek üzere vergi uyuşmazlıkları konusunda **genel görevli bağımsız mahkemeler**dir. İlk derece mahkemesidirler.
- ❖ 36 ilde 65 Vergi Mahkemesi kurulmuştur

Kuruluşu: İçişleri ve Maliye Bakanlığının görüşü alınıp Adalet Bakanlığınca kuruluyor.

Kaldırılışı: İçişleri ve Maliye Bakanlığının görüşü alınıyor Adalet Bakanlığının önerisi üzerine HSYK tarafından kaldırılıyor.

Kısaca: Vergi Mahkemeleri ile Bölge İdare Mahkemeleri Adalet Bakanlığınca kurulup yargı çevreleri belirlenirken, HSYK tarafından kaldırılırlar.

- ❖ Vergi Mahkemelerinin göreve başlamasıyla İtiraz ve temyiz Komisyonları, Gümrük Hakem Kurulu varlıklarını kaybetmiştir.

Vergi Mahkemesinin Görevleri

- 1. Genel bütçeye, il özel idareleri, belediye ve köylere ait vergi, resim ve harçlar ile benzeri mali yükümlülükler ve bunların zam ve cezaları ile tarifelere ilişkin davalar,**
 - 2. 6183 sayılı AATUKH'un uygulanmasına ilişkin davalar,(ödeme emri, ihtiyati haciz, ihtiyati tahakkuk, kesin haciz, tecil istemi reddi)**
 - 3. Diğer kanunlarla verilen görevler.**
-
- ❖ **Vergi Mahkemeleri, her türlü vergi, resim, harç vb mali yükümlülükler ve bunların zam ve cezalarının toplamı 2018 yılı için 36.000 TL'yi geçmeyen tarhlarla ilgili uyuşmazlıklara TEK HAKİMLE çözümler. 36.000 TL'yi aşan tutarlar için ise KURUL halinde çözümler.**
 - ❖ **İdare Mahkemeleri yargı düzeni içinde genel görevli mahkemelerdir. Vergi Mahkemeleri ise idari yargı içerisinde özel görevli mahkemelerdir.**

Bölge İdare Mahkemeleri(BİM) ve Görevleri

- ❖ Bölge İdare Mahkemeleri(BİM), 2576 sayılı kanunla verilen görevleri yerine getirmek için kurulmuş **genel görevli bağımsız istinaf mahkemeler**dir.
- ❖ Bölge idare mahkemelerinde biri idare diğeri **vergi** olmak üzere en az iki daire bulunur.
- ❖ Dairelerde bir başkan ile yeteri kadar üye bulunur.
- ❖ Bölge idare mahkemesi başkan ve üyeliklerine Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca atama yapılır

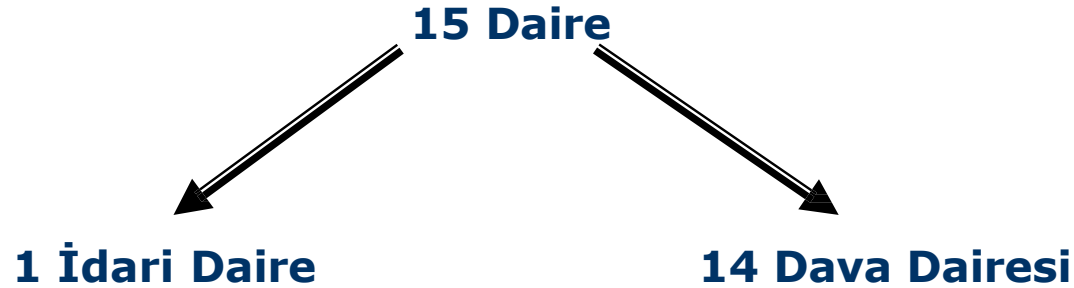
BİM'in görevleri;

1. İstinaf başvurularını inceleyip karara bağlamak.
2. Yargı çevresindeki İdare ve Vergi Mahkemeleri arasında ortaya çıkan görev ve yetki anlaşmazlıklarını kesin karara bağlar.
3. Diğer kanunla verilen görevleri yerine getirir.

Danıştay

- ❖ Yüksek İdare Mahkemesi, danışma, inceleme mercidir.
- ❖ 15 daireden oluşur.

Danıştay'ın Karar Organları

- 1 Daireler (15 Daire)
- 2 Danıştay Genel Kurulu
- 3- İdari İşler Kurulu
- 4- İdari Dava Daireleri Kurulu
- 5- Vergi Dava Daireleri Kurulu

- 6- İçtihadları Birleştirme Kurulu
- 7- Başkanlık Kurulu
- 8- Yüksek Disiplin Kurulu
- 9- Disiplin Kurulu

Danıştay'ın Vergi Uyuşmazlıkları İle Alakalı Organları

- ❖ **3. Dava Dairesi:** Vergi mahkemeleri arasında görev ve yetkiye ilişkin uyuşmazlıklarda merci tayinine ve vergi ile ilgili olup diğer vergi dava dairelerinin görevleri dışında kalan işlere ilişkin davaları çözümler.
- ❖ **4. Dava Dairesi:** Gelir, Kurumlar, Katma Değer Vergilerine ilişkin davaları çözümler.
- ❖ **7. Dava Dairesi:** Gümrük, gider, ithale ilişkin vergiler, MTV, ÖTV, Veraset ve İntikal Vergisi ve Damga Vergisine ilişkin davalar.
- ❖ **9. Dava Dairesi:** Emlak Vergisine, köy, belediye ve il özel idare vergi, resim, harç ve harçlara ilişkin davaları çözümler.
- ❖ **Vergi Dava Daireleri Kurulu:** Vergi Mahkemesince verilen ısrar kararlarına ve vergi dava dairelerinden ilk derece mahkemesi olarak verilen kararları temyizen inceler.
- ❖ **İçtihadları Birleştirme Kurulu:** Dava dairelerinin veya idari, vergi dava daireleri kurullarının kendi kararları veya ayrı ayrı verdikleri kararlar arasında aykırılık veya uyuşmazlık görüldüğünde yada birleştirilmiş içtihadların değiştirilmesi gerekli görüldüğü takdirde içtihadın birleştirilmesine veya değiştirilmesine karar verilir.

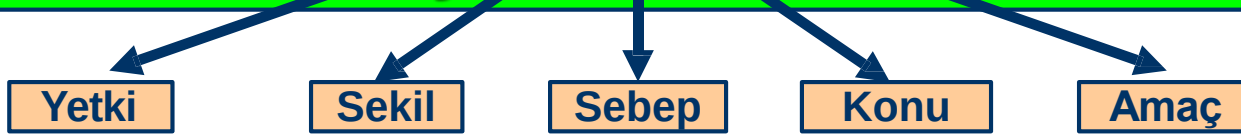

Tarh İşleminin Özellikleri

- ❖ Tarh **İdari** Bir İşlemdir
- ❖ Tarh **Subjektif(öznel)** Bir İşlemdir
- ❖ Tarh **Kesin Ve Yürütülmesi Zorunlu** Bir İşlemdir
- ❖ Tarh **Yükümlendirici** Bir İşlemdir
- ❖ Tarh **Belirleyici** Bir İşlemdir

TARH İŞLEMİNİN UNSURLARI

Tarh İşleminin Unsurları

- **Yetki:** Tarh işleminin yetkili olmayan, bir vergi dairesince yapılması durumunda yetki unsuru yönünden sakatlık söz konusudur. Yetki aşımı tarh yetkisinin **konu, yer ve zaman bakımlarından aşılarak kullanılması durumunda** tarh işleminin yetki unsurundan oluşan hukuka aykırılık, **işlemin iptalini gerektirmektedir.**
 - **Konu İtibarıyla Yetki:** Kararların hangi idari makam ve merciler tarafında alınacağını ifade etmektedir. **Örnek:** Emlak Vergisi Dairesi, Gelir Vergisi ile ilgili işlem yapması işlemi konu itibarıyla hukuka aykırı kılar.
 - **Yer İtibarıyla Yetki:** Vergi idaresinin konu bakımından yetkisini kullanabileceği coğrafi alanı ifade eder. **Örnek:** Denizli Vergi Dairesine bağlı mükellefin, Afyon Vergi Dairesince vergilendirilmesi yer itibarıyla yetkiye aykırıdır.
 - **Zaman İtibarıyla Yetki:** konu itibarıyla yetkinin kullanılabileceği süreyi ifade eder. **Örnek:** İzinde olan bir vergi dairesi müdürü izinli olduğu süre zarfında da görevine ilişkin imzaları atması hukuka aykırıdır.
- **Asli Şekil Kuralı:** Mükellefin adı, soyadı, verginin türü ve miktarı, dava açma sürelerinin yazılmaması, belgelerin imzasız olması gibi eksiklikler belgeyi ve işlemi geçersiz kılar. **Asli şekil kurallarına aykırılık işlemin iptalini gerektirir.**
- **Sekil:** Vergilendirme işlemi yazılı şekle bağlıdır.
- **Tali Şekil Kuralı:** Evrakın silik olması, bir harfin yanlış yada eksik yazılması gibi eksiklikler işlemi geçersiz kılmaz. **Tali şekil kurallarına aykırılık işlemin iptalini gerektirmez.**

TARH İŞLEMİNİN UNSURLARI

- **Sebe:** Vergilendirme işleminde sebep unsuru maddi olay ve hukuki durumun kanun hükmüne uygun olmalıdır. Tarh işleminin sebep unsuru **hukuki ve maddi sebep** olarak ikiye ayrılır.
 - **Hukuki sebep** yürürlükteki kanun hükmüdür. **Maddi sebep** ise vergiyi doğuran olaydır.
 - Maddi olayın kanun hükmüne uygun olmasına **tipiklik** denir.
 - **Örnek:** kendisine hiçbir şekilde miras kalmayan bir mükellefe Veraset ve İntikal Vergisi tahakkuk ettirilmesi sebep itibarıyla hukuka aykırıdır
- **Konu:** İdari işlemin konu unsurunu idari işlemin doğurduğu hukuki sonuç oluşturmaktadır. Tarh işlemi bir işleme konu olan vergi türü, vergi miktarı ve yükümlü bakımından kanuna uygun olmak zorundadır. Sebe ve konu bakımından illiyet bağı iyi kurulamadığı taktirde sonuç ilişkisi işlem hukuka aykırı olmaktadır.
 - **Örnek:** Gelir elde eden bir kişiden tüketim vergisi alınması konu önünden aykırılık oluşturur.
- **Amac:** Vergilendirme işleminde **kamu yararı** gözetilir. Kamu yararı dışında özel bir yarar için vergi tarh edilmesi halinde, yetki saptırması söz konusu olmaktadır.

Vergi Uyuşmazlıklarının Tarafları

Aktif Vergi Sujesi:

Devlet (Vergi Alacaklısı)

Pasif Vergi Sujesi

Vergi Borçlusu

(Vergi Sorumlusu, mükellefi)

VERGİ UYUŞMAZLIKLARININ ÇÖZÜM YOLLARI

İdari Aşamada Çözüm Yolları

Uzlaşma

Hataların Düzeltilmesi

Cezalarda İndirim

Pişmanlık ve Islah

Yargı Aşamasında Çözüm Yolları

Dava Açma

Mükellef ile vergi dairesi arasında uyuşmazlık ortaya çıkması halinde, mükellef **idari aşamada** veya **yargısal aşamada** çözüm yollarına başvurabilir.

Sadece **Gümrük Uyuşmazlıklarında** önce idari, sonra yargısal çözüm yollarına gidilmesi gerekir.

VERGİ UYUŞMAZLIKLARININ İDARİ AŞAMADA ÇÖZÜMLENMESİ

UZLAŞMA

- **Uzlaşma**, mükelleflerin adlarına yapılan tarhiyatı yargıya intikal ettirmeden önce vergi idaresi ile anlaşmak için başvurabilecekleri barışçıl çözüm yollarından biridir (VUK Ek md. 1-12).
- **Uzlaşmada**, vergi dairesi ile mükellef karşı karşıya gelerek “**serbest pazarlık**” esasına göre uyuşmazlığı kısa sürede çözmektedirler.
- **Uzlaşma ile**, bir taraftan vergi idaresinin kanunen alınması gereken vergiler ve/veya cezaların bir bölümünden vazgeçerek bunların bir an önce tahsil edilmesi, diğer taraftan da mükellefin uzun bir dava sürecinden kurtulması sağlanmaktadır.
- Vazgeçilecek vergi ve cezanın oranı hakkında mevzuata herhangi bir hüküm bulunmamaktadır. Ancak uygulamada vergi aslının %10'u ve cezaların ise %90'nına kadar vazgeçilebilmektedir.
- Uzlaşma uygulama biçimi olarak “**tarhiyat öncesi**” ve “**tarhiyat sonrası**” olmak üzere iki şekilde gerçekleşebilmektedir.

Uzlaşmanın Getirilmesinin Gerekçeleri

- ❖ **Vergi Uyuşmazlıklarının süratle halli ve böylece mükelleflerin tereddütlerinin bir an önce giderilerek huzura kavuşturulmalarının sağlanması,**
- ❖ **Kamu alacağının zamanında hazine intikali,**
- ❖ **İtiraz ve temyiz mercilerinin işlerinin hafifletilerek ihtilaflar üzerinde titizlikle eğilebilmelerinin sağlanması.**

VERGİ UYUŞMAZLIKLARININ İDARİ AŞAMADA ÇÖZÜMLENMESİ

TARHIYAT ÖNCESİ UZLAŞMA

- **Tarhiyat Öncesi Uzlaşma**, nezdinde vergi incelenmesine başlanmış mükelleflerin adlarına tarhiyat yapılmadan önce başvurulanan bir yoldur.
- Bir uyuşmazlığın tarhiyat öncesi uzlaşmaya konu olması için mükellef nezdinde yapılan bir “**vergi incelemesi**”ne dayanması gerekir.
- Tarhiyat öncesi uzlaşmanın kapsamına;
 - Vergi, resim ve harçlar,
 - Kesilecek vergi ziyai cezası (ağır nitelikli fiiller hariç), girmektedir.

VERGİ UYUŞMAZLIKLARININ İDARİ AŞAMADA ÇÖZÜMLENMESİ

TARHİYAT ÖNCESİ UZLAŞMA

- **Tarhiyat Öncesi Uzlaşmayı** doğrudan mükellef talep edebileceği gibi inceleme elemanının daveti üzerine de gerçekleşebilir.
- İnceleme elemanı, mükellefin uzlaşma talebi üzerine **yetkili uzlaşma komisyonu başkanı** ile temas kurarak uzlaşma gününü belirler. Uzlaşma gün ve saati, bir yazı ile uzlaşma gününden **en az 15 gün** önceden mükellefe bildirilir veya inceleme tutanağına yazılır.
- Muhatabın bilinen en son adresine uzlaşmaya davet yazısının tebliğ edilememesi veya yazıda bildirilen yer ve tarihte mükellefin uzlaşma davetine uymaması halinde **uzlaşma temin edilememiş** sayılır.
- Tarhiyat öncesi uzlaşma görüşmeleri, vergi incelemesini yapan **denetim elemanlarından oluşturulan uzlaşma komisyonu** ile mükellefler arasında yapılır. **Meslek mensupları** uzlaşmaya katılarak görüş açıklayabilirler.

VERGİ UYUŞMAZLIKLARININ İDARİ AŞAMADA ÇÖZÜMLENMESİ

TARHİYAT ÖNCESİ UZLAŞMANIN SAĞLANMASI HALİNDE

- Uzlaşma sonucunda düzenlenen uzlaşma tutanakları **kesindir** ve ilgili vergi daireleri tarafından gerekli işlemlere hemen başlanır.
- Üzerinde uzlaşma sağlanan veya tutanakla tespit edilen hususlar hakkında **dava açılmaz** ve **hiçbir merciye şikayette bulunulamaz**.
- Tarhiyat öncesi uzlaşmadan yararlanan mükellef, üzerinde uzlaşılan vergi ve ceza için **cezalarda indirim hakkından yararlanamaz**.
- Uzlaşma tutanağı vergi ve cezaların ödeme sürelerinden önce mükellefe tebliğ edilmişse, kanuni ödeme sürelerinde; ödeme süreleri kısmen veya tamamen geçtikten sonra mükellefe tebliğ edilmişse **uzlaşma tutanağının tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde ödenir**.
- Üzerinde uzlaşılan vergi miktarına ayrıca VUK 112. maddesine göre bu verginin normal vade tarihinden uzlaşma tutanağının imzalandığı tarihe kadar geçen süre için **gecikme faizi hesaplanır**.

VERGİ UYUŞMAZLIKLARININ İDARİ AŞAMADA ÇÖZÜMLENMESİ

TARHİYAT ÖNCESİ UZLAŞMANIN SAĞLANAMAMASI HALİNDE

- Mükellef uzlaşma görüşmelerine katılmasına rağmen **tutanağı imzalamaz** veya **ihtirazi kayıtla imzalarsa** uzlaşma sağlanamamış sayılır.
- Uzlaşmanın sağlanamaması halinde, **mükellef:**
 - Tarhiyat sonrası uzlaşma talep edemez,
 - Tarhiyata karşı tebliğ tarihini takip eden 30 gün içerisinde vergi dairesine cezalarda indirim talebinde bulunabilir.
 - Tarhiyata karşı tebliğ tarihini takip eden 30 gün içerisinde vergi mahkemesinde dava açabilir.
- Uzlaşma tutanağının diğer nüshası ile vergi inceleme raporunun vergi dairesine intikali üzerine, vergi dairesince yapılacak tarhiyata ilişkin **dava açma süresinin son günü akşamına kadar** komisyonun teklif ettiği miktarı kabul ettiğini belirten bir dilekçe ile vergi dairesine başvuran mükellefle başvuru tarihi itibarıyla uzlaşma olmuş sayılır ve buna göre işlem yapılır.

VERGİ UYUŞMAZLIKLARININ İDARİ AŞAMADA ÇÖZÜMLENMESİ

TARHİYAT SONRASI UZLAŞMA

- **Tarhiyat Sonrası Uzlaşma**, mükellefe yönelik tarhiyatlar yapıldıktan sonra gidilebilecek bir idari yoldur.
- Tarhiyat sonrası uzlaşmanın kapsamına;
 - İkmalen, re'sen ve idarece tarh edilen Vergi, resim ve harçlar,
 - Kesilecek vergi ziyaı cezası (ağır ve hafif nitelikli fiiller hariç), girmektedir.

Yukarıdaki vergi ve cezalar eğer kaçakçılık nedenli kesilmişse uzlaşma talep edilemez.
- Bu nedenle, a) **beyana dayalı** olarak yapılan tarhiyatlar ile,
b) **genel usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezaları** tarhiyat sonrası uzlaşma kapsamına girmez.
- **Uzlaşma talebinin**, vergi veya ceza ihbarnamesinin mükellefe tebliğ tarihini takip eden günden itibaren **30 gün** içinde yapılması şarttır.
- Motorlu Taşıtlar Vergisine ilişkin vergi ve cezalar uzlaşma kapsamında değildir. (Önceden Gümrük Vergisine ilişkin uyuşmazlıklarda da uzlaşmaya başvurulamıyordu fakat, artık Gümrük Vergisine ilişkin uyuşmazlıklarda uzlaşmaya başvurulabiliyor.

VERGİ UYUŞMAZLIKLARININ İDARİ AŞAMADA ÇÖZÜMLENMESİ

TARHİYAT SONRASI UZLAŞMA

- **Tarhiyat sonrası uzlaşma** talebi, bizzat mükellefin kendisi veya resmi vekili (noterden alınmış vekaletnameye dayanarak) (tüzel kişiler, küçükler ve kısıtlılarda kanuni temsilciler) tarafından yazılı olarak yetkili uzlaşma komisyonuna başvurması suretiyle yapılır.
- **Tarhiyat sonrası uzlaşma komisyonları**, yetki sınırlarına göre; **Mal Müdürlüğü Uzlaşma Komisyonu, Vergi Dairesi Uzlaşma Komisyonu, Defterdarlık Uzlaşma Komisyonu, Vergi Dairesi Başkanlığı Uzlaşma Komisyonu, Vergi daireleri Koordinasyon Uzlaşma Komisyonu ve Merkezi Uzlaşma Komisyonu** şeklinde kurulurlar.
- Tarhiyat sonrası uzlaşmaya **başvurulabilecek haller şunlardır**:
 - Tarhiyatta vergi hatalarının bulunması,
 - Mükellef veya ceza muhatabının yanılma halinde olması,
 - Vergi ziyaına sebebiyet verilmesinin, kanun hükümlerine yeterince nüfuz edilememesinden kaynaklaması,
 - Uyuşmazlık konusu olayda yargı ile idarenin görüş farklılıklarının bulunması.

VERGİ UYUŞMAZLIKLARININ İDARİ AŞAMADA ÇÖZÜMLENMESİ

TARHİYAT SONRASİ UZLAŞMA

- **Uzlaşma komisyonu** biri başkan olmak üzere toplam üç üyeden oluşur ve üye tam sayısının katılması ile toplanır.
- Mükellefin uzlaşma talebi üzerine **yetkili uzlaşma komisyonu sekretaryası** tarafından görüşmenin tarihi, yapılacağı yer ve saati, bir yazı ile uzlaşma gününden **en az 15 gün** önceden mükellefe bildirilir.
- Muhatabın bilinen en son adresine uzlaşmaya davet yazısının tebliğ edilememesi veya yazıda bildirilen yer ve tarihte mükellefin uzlaşma davetine uymaması halinde **uzlaşma temin edilememiş** (vaki olmamış) sayılır.
- Tarhiyat sonrası uzlaşma görüşmeleri, **yetkili uzlaşma komisyonu** ile **mükellef** arasında yapılır. Uzlaşma sırasında mükellef isterse **meslek mensupları** katılabilir, ancak bunlar sadece görüş açıklayabilirler.

VERGİ UYUŞMAZLIKLARININ İDARİ AŞAMADA ÇÖZÜMLENMESİ

TARHİYAT SONRASI UZLAŞMANIN SAĞLANAMAMASI HALİNDE

- Mükellef uzlaşma görüşmelerine katılmasına rağmen **tutanağı imzalamaz** veya **ihtirazi kayıtla imzalarsa** uzlaşma sağlanamamış sayılır.
- Uzlaşmanın sağlanamaması halinde, **mükellef:**
 - Dava açma süresi bitmiş veya 15 günden az kalmış ise **15 gün içinde Dava Açma** yoluna gidebilir,
 - Aynı süre içinde **Cezalardan İndirim** talebinde bulunabilir.
- Mükellef **dava açma süresinin son günü akşamına kadar** komisyonun teklif ettiği miktarı kabul ettiğini belirten bir dilekçe ile vergi dairesine başvurması halinde uzlaşma sağlanmış kabul edilir ve buna göre işlem yapılır.

VERGİ UYUŞMAZLIKLARININ İDARİ AŞAMADA ÇÖZÜMLENMESİ

TARHİYAT SONRASI UZLAŞMANIN SAĞLANMASI HALİNDE

- Uzlaşma sonucunda düzenlenen uzlaşma tutanakları **kesindir** ve ilgili vergi daireleri tarafından gerekli işlemlere hemen başlanır.
- Üzerinde uzlaşma sağlanan veya tutanakla tespit edilen hususlar hakkında **dava açılmaz** ve **hiçbir merciye şikayette bulunulamaz**.
- Tarhiyat sonrası uzlaşmadan yararlanan mükellef, üzerinde uzlaşılan vergi ve ceza için **cezalarda indirim hakkından yararlanamaz**.
- Uzlaşma tutanağı vergi ve cezaların ödeme sürelerinden önce mükellefe tebliğ edilmişse, kanuni ödeme sürelerinde; ödeme süreleri kısmen veya tamamen geçtikten sonra mükellefe tebliğ edilmişse **uzlaşma tutanağının tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde ödenir**.
- Üzerinde uzlaşılan vergi miktarına ayrıca VUK 112. maddesine göre bu verginin normal vade tarihinden uzlaşma tutanağının imzalandığı tarihe kadar geçen süre için **gecikme faizi hesaplanır**.

Uzlaşmanın Yenilenmesi ve Vergi Mahkemesinde Dava Açma

- ❖ **Uzlaşma konusu tarhiyatta, VUK'un 116. ve müteakip maddelerinde belirtilen nev'inden bir vergi hatası bulunduğu takdirde, sözkonusu tarhiyat uzlaşmaya konu olup tutanağa da bağlanmışsa, tutanak iptal edilir ve bu hata uzlaşmanın yenilenmesi suretiyle düzeltilebilir.**
- ❖ **Uzlaşmanın vaki olmaması veya temin edilememesi halinde ilgililer, durumu tespit eden tutanağın kendilerine tebliğ edilmesi üzerine genel hükümler dairesinde vergi ve cezaya karşı vergi mahkemesinde dava açabilirler. Tutanağın tebliğ edildiği tarihte, normal dava açma süresi dolmuş veya dolmasına 15 günden az bir süre kalmışsa, dava açma süresi tutanağın tebliğ edildiği günden başlamak üzere 15. günü sona erer.**

Örnek

01.03.2016 ⇒ Ceza ihbarnamesi tebliğ edildi.

10.03.2016 ⇒ Tarhiyat sonrası uzlaşma talep edildi.

25.03.2016 ⇒ Görüşme yapılmış fakat uzlaşılammıştır.

Bu duruma göre, en son ne zamana kadar dava açılabilir?

Dava açma süresi ⇒ Tebliğ tarihinden itibaren 30 gündür. Yani;

01.03.2016+30gün= 31.03.2016

Fakat uzlaşılammış ise ve dava açma süresine (yani 31.03.2016'e) 15 günden az kaldı ise süreye 15 gün ilave edilir. Örnekte de, görüşme 25.03.2016'da yapıp uzlaşamadığından ve dava açma süresinin dolmasına 15 günden az kaldığından 25.03.2016'ya 15 gün ilave edilir. Böylece yeni dava açma süresi 09.04.2011 (25.03.2011+15 gün) olarak belirlenmiş olur.

VERGİ UYUŞMAZLIKLARININ İDARİ AŞAMADA ÇÖZÜMLENMESİ

HATALARIN DÜZELTİLMESİ

- **Vergi Hatası**, vergiye ilişkin hesaplarda veya vergilendirmede yapılan hatalar yüzünden haksız yere fazla veya eksik vergi istenmesi veya alınmasıdır (VUK md. 1116). **Vergi Hatalarının** çeşitleri şunlardır:

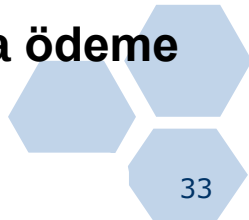
Hesap Hataları

- Vergi Matrahında Hata,
- Vergi Miktarında Hata,
- Mükerrer Vergilendirme.

Vergilendirme Hataları

- Mükellefin Şahsında Hata,
- Mükellefiyette Hata,
- Konuda Hata,
- Muafiyet ve İstisna Döneminde Hata

- Kanunda sayılan sebepler dışındaki fazla veya az vergi istenme veya ödeme halinin hata olarak değerlendirilmesi mümkün değildir.

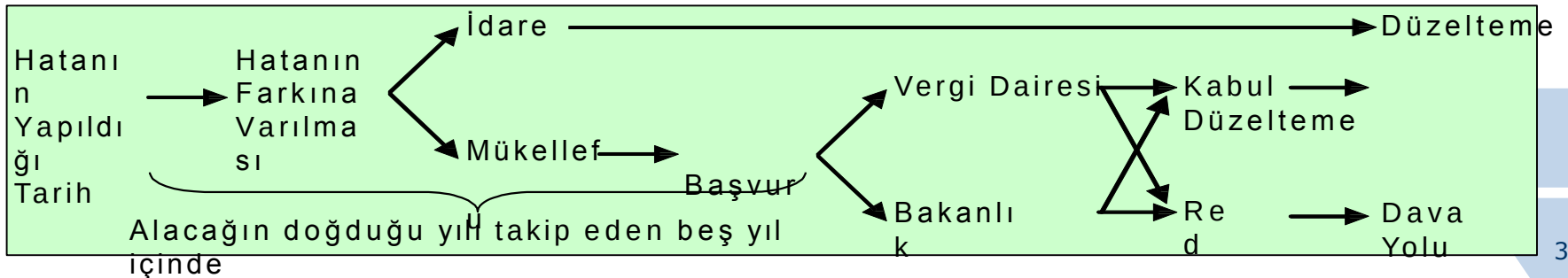

VERGİ UYUŞMAZLIKLARININ İDARİ AŞAMADA ÇÖZÜMLENMESİ

HATALARIN DÜZELTİLMESİ

- VUK'un 119. maddesine göre hatalar şu yollarla ortaya çıkarılabilmektedir:
 - İlgili memurun hatayı bulması veya görmesi ile;
 - Üst memurların incelemeleri sonucunda hatanın görülmesi ile;
 - Hatanın teftiş sırasında tespiti ile;
 - Hatanın vergi incelemesi sırasında tespiti ile;
 - Mükellefin başvurusu ile.
- Hataların düzeltilmesi yetkisi **vergi dairesi müdürüne** aittir. Düzeltme işlemi “**Düzeltilme Fişi**” aracılığıyla yapılır (VUK md. 120). BMVD Başkanlığında düzeltme yetkisi **vergi dairesi başkanına** aittir.

Pişmanlık ve Islah

- ❖ **Mükelleflerin beyanname vermemeleri durumunda da, dönem matrahı idarece, takdir komisyonu kanalıyla belirlenmekte ve takdir olunan matrah üzerinden cezalı vergi tarh olunmaktadır.**
- ❖ **VUK'un 371. maddesine göre, beyana dayanan vergilerde vergi ziyaı cezasını gerektiren kanuna aykırı hareketlerini aykırı fiilleri ortaya çıkmadan önce, ilgili makamlara kendiliğinde dilekçe ile haber veren mükelleflere kanunda yazılı kayıt ve şartlarda vergi ziyaı cezası kesilmez. Bu durumu beyan eden mükelleflere, tahakkuk eden vergi üzerinden vadesine göre gecikme zammı (%1.40) oranında pişmanlık zammı cezası kesilir. Mükellefler bu vergi ve cezayı 15 gün içerisinde ödemek zorundadır.**
- ❖ **Kanun koyucu kaçakçılık suçuna iştirak ve yardım edenler ile suçu teşvik edenleri de pişmanlık kapsamına almış bulunmaktadır.**

Pişmanlık ve Islah

Pişmanlık ve Islah müessesesinin;

- ❖ Gelir Vergisi,
- ❖ Kurumlar Vergisi,
- ❖ KDV,
- ❖ Beyana dayalı belediye vergileri,
- ❖ Banka ve sigorta muameleleri vergisi,
- ❖ Veraset ve intikal vergisi

gibi beyana dayanan vergiler
yönünden uygulanması
mümkündür.

* Emlak Vergisine
yer verilmemiştir.

- ❖ Pişmanlık ve ıslah hükümleri gerek genel gerekse özel usulsüzlükleri kapsamamaktadır.

Pişmanlık ve Islah

- ❖ **Kanuni süresi geçtikten sonra ve gerekli koşullar yerine getirilmişse; vergi ziyai cezası kesilmez, sadece I. derece usulsüzlük cezası kesilir.**
- ❖ **Pişmanlık koşullarının ihlali halinde; vergi ziyai cezası ve iki kat I. derece usulsüzlük cezası kesilir. Bu iki cezadan ağır olanın aranması gerekmektedir.**
- ❖ **Kanuni süre içinde beyanname verdikten sonra pişmanlık talebiyle ek beyanname ihlal halinde; sadece vergi ziyai cezası gerekmektedir.**
- ❖ **Pişmanlık ve ıslah hükümleri vergi ziyai suçları nedeniyle hükmolunacak cezaları da kapsamaktadır.**

Cezalarda İndirim

- ❖ Vergi mükellef veya sorumluları bazen yanlışlıkla bazen de bilgisizlik yüzünden vergi ziyaına neden olabilmektedirler. İşte bu durumdaki mükelleflere, kasden vergi ziyaına neden olan mükellef veya sorumlularına nazaran daha hafif vergi cezası kesilmesini sağlamak amacıyla Türk Vergi Sistemine “Cezalarda İndirim” müessesesi kanalize edilerek, vergi uyuşmazlıklarının daha başlangıç aşamasında çözümlenmesi amaçlanmıştır.
- ❖ Uyuşmazlık konusu vergi ve cezanın yada bunlardan yalnızca birinin dava konusu yapılması halinde mükellefler indirimden yararlanamaz.
- ❖ İkmalen, re’sen veya idarece tarh edilen vergi veya vergi farkını ve aşağıda gösterilen indirimlerden arta kalan vergi ziyayı, usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezalarını mükellef veya vergi sorumlusu ihbarnamelerin tebliğ tarihinden itibaren 30 gün içinde ilgili vergi dairesine başvurarak vadesine veya 6183 sayılı kanunda belirtilen türden teminat göstererek vadenin bitmesinden itibaren 3 ay içinde ödeyeceğini bildirirse;
 - Vergi ziyayı cezasında birinci defada yarısını,
 - Müteakiben kesilen cezaların üçte biri,
 - Usulsüzlük veya özel usulsüzlük cezasının üçte biri, indirilir.
- ❖ Yukarıdaki hükümler vergi aslına bağlı olmaksızın kesilen usulsüzlük cezaları hakkında da uygulanır.
- ❖ Gümrük vergisine ilişkin cezalar da, cezalarda indirimden yararlanabilir.

Cezalarda İndirim - Tekerrür

- ❖ **Tekerrür: Vergi ziyaı cezası 5 yıl içinde, genel usulsüzlük cezaları da 2 yıl içinde bir daha aynı mükellefe aynı türden ceza kesilmesi durumunda; vergi ziyaı cezaları %50, genel usulsüzlük cezaları %25 oranında artırılarak uygulanır.**
- ❖ **Özel usulsüzlük hükümlerinde tekerrür hükmü uygulanmaz.**
- ❖ **Aynı yıl içinde birden fazla kez genel usulsüzlük cezası kesilmesi durumunda 1'den sonraki cezalar $\frac{1}{4}$ (%25) oranında kesilir.**

Cezalarda İndirim – Tekerrür (Örnek)

Örnek: Mükellef A, 2014 yılında 20.000 TL vergi ziyaına muhatap olmuş ve cezalarda indirimden faydalanarak borcunu ödemiştir. Aynı mükellefe 2016 yılı Ocak ayında 3000 TL vergi ziyai cezası daha kesilmiştir. Aynı mükellef Ocak 2016 KDV beyannamesini vermemesi nedeniyle 80 TL I. derece usulsüzlük cezasına çarptırılmıştır. Nisan KDV beyannamesini de vermediği 25 Ekim 2012’de tespit edilmiştir. 2016 yılı içinde ödeyeceği toplam rakam nedir?

- a) Vergi Ziyai $\Rightarrow 3000 \text{ TL} * \%50 = 1500$ artırılacak (5 yıl içinde tekerrür olduğundan $\%50$ zamlı)**
- $\Rightarrow 3000 + 1500 = 4500$ (Toplam)**
- $\Rightarrow 4500 * 1/3 = 1500$ (Cezalarda İndirimden faydalandı.) (2014’de cezalarda indirimden $\%50$ oranında faydalandığı için 2016’da $1/3$ nispetinde cezalarda indirimden faydalanıyor.)**
- $\Rightarrow 4500 - 1500 = 3000$ vergi ziyai ödeyecek.**

Cezalarda İndirim – Tekerrür (Örnek)

b) Genel usulsüzlük:

Ocak 2016 $\Rightarrow 80/3 = 26,5$ TL

$\Rightarrow 80 - 26,5 = 53,5$ TL

Nisan 2016 $\Rightarrow 80 * 1/4 = 20$ (Aynı yıl içinde birden fazla genel usulsüzlük cezası olursa ilk cezanın $1/4$ oranında ceza kesilir.)

$20 + 5(\%25) = 25 \Rightarrow (5 \text{ TL} = \text{Tekerrür durumunda; 2 yıl içinde uygulandığı için, } \%25 \text{ oranında artırılarak uygulandı.})$

$25 : 1/3 = 8,5$ (Cezalarda indirimden faydalandı)

$25 - 8,5 = 16,5$ TL

Toplamda: $3000 + 53,5 + 16,5 = 3070$ TL

VERGİ UYUŞMAZLIKLARININ YARGI YOLUYLA ÇÖZÜMÜ

VERGİ YARGILAMA USULÜ İLKELERİ -1

- **YAZILILIK İLKESİ:** İdari yargı yerlerinde kural olarak **yazılı yargılama usulü uygulanır ve inceleme evrak üzerinden yapılır** (İYUK, md. 1).
- Yazılılık ilkesinin istisnası olarak, **İYUK 17. maddede** belirtilen hallerde **duruşma** yapılması mümkün olabilmektedir
- **RE'SEN ARASTIRMA İLKESİ:** İdari yargılama usulünde hakim, kanıtların araştırılmasında ve davanın yürütülmesinde kendiliğinden hareket etme yetkisine sahiptir. Yani hakim, **tarafların ileri sürdüğü iddialara bağlı kalmayarak olayın aydınlatılması için gerekli gördüğü hususlarda kendiliğinden araştırma yapabilmektedir.**
- **TOPLU YARGILAMA USULÜ İLKESİ:** İdari yargı yerlerinde kural olarak toplu yargılama yapılmaktadır. Bu usulün uygulanmasının amacı en doğru kararın verilebilmesini sağlamaktır.

VERGİ UYUŞMAZLIKLARININ YARGI YOLUYLA ÇÖZÜMÜ

VERGİ YARGILAMA USULÜ İLKELERİ -2

- **DELİL SERBESTİSİ İLKESİ:** İdari yargı yerlerinde kural olarak **her türlü delil kullanılabilir.** Bunun iki istisnası vardır. Bunlardan biri “**yemin**”, diğeri vergiyi doğuran olayla ilgisi tabii ve açık bulunmayan “**şahit**” ifadesidir.
- **KIYAS YASAĞI İLKESİ:** Anayasa’nın 73. maddesinde yer alan kanunilik ilesi gereği vergi uygulamasında ve vergi yargısında **kiyas yasağı** bulunmaktadır. Dolayısıyla vergi yargılamasında hakim bakmakta olduğu davaya **sadece kanun hükümlerini uygulamak** ve kanunları yorumlarken de **kiyas yasağını dikkate almak zorundadır.**
- **EKONOMİK YAKLAŞIM İLKESİ:** Ekonomik yaklaşım ilkesi, vergiyi doğuran olayların belirlenmesinde ve vergi kanunu hükümlerinin yorumlanmasında, **hukuki biçimlerin ötesine geçilerek gerçek ekonomik nitelik ve içeriklerin esas alınmasını** ifade etmektedir.

VERGİ UYUŞMAZLIKLARININ YARGI YOLUYLA ÇÖZÜMÜ

- Anayasa'nın 125. maddesine göre **idarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolu açıktır.**

TÜRKİYE'DE VERGİ YARGISI

Vergi yargısının dört temel işlevi vardır; 1) Vergi uyuşmazlıklarını çözmek, 2) İçtihat yaratmak, 3) Hukuki Güvenlik Sağlama, 4) Yargısal Denetim

TÜRKİYE'DE VERGİ YARGISI ORGANLARI:

Vergi Mahkemeleri: Vergi uyuşmazlıklarında genel yetkili birinci derece mahkemeleridir. Kural olarak vergi mahkemeleri **kurul halinde (bir başkan ve 2 üye)** görev yaparlar.

Dava konusu vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümler ve bunların zam ve cezaları toplamı **36.000 TL'yi (2018 yılı için)** geçmeyen işlemlere karşı açılan davalar, usul ve esas yönünden tek hâkimle çözülür.

Bölge İdare Mahkemeleri: Uyuşmazlık konusu tutar 5000 TL üzeri ise, vergi mahkemesinin kararına karşı "İSTİNAF" yoluyla yapılan başvuruları çözmektedirler.

Danıştay: Uyuşmazlık konusu tutar 117.001 ve üstü ise **TEMYİZ MAHKEMESİ** olarak görev yapmakla beraber, bazı durumlarda ilk derece mahkemesi olarak da görev yapar (DK md. 24).

TÜRKİYE'DE VERGİ YARGISI

TÜRKİYE'DE VERGİ YARGISI ORGANLARI:

Danıştay'da Vergi Dava Daireleri Üçüncü, Dördüncü, Yedinci ve Dokuzuncu daire olmak üzere dört tanedir.

Vergilerle ilgili olarak dava daireleri dışında bir de **Vergi Dava Daireleri Kurulu** bulunur. Bu kurul Danıştay Başkanı, Vergi dava daireleri başkanları ve her bir dava dairesinden üçer kişi olmak üzere toplam **17 kişiden** oluşur.

VDDK ve **İDDK**'nın üzerinde **İçtihadı Birleştirme Kurulu** bulunmaktadır.

Danıştay'ın ilk derece mahkemesi olarak baktığı davalar ise şunlardır:

- Bakanlar kurulu Kararları,
- İdarenin çıkartmış olduğu genel düzenleyici işlemleri,
- Birden çok vergi mahkemesinin yetki alanına giren işler.

Ayrıca ivedi yargılama;

hızlı yargılama yapıp karara bağlanması gereken durumlarda (2577 sayılı kanunun 20/A maddesi) örneğin Acele kamulaştırma işlemleri gibi hususlarda istinaf yoluna başvurulamayacağı, ilk derece mahkemesi kararı sonrası, kararın tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içinde Danıştay'a temyiz başvurusunda bulunulabilir

VERGİ UYUŞMAZLIKLARININ YARGI YOLUYLA ÇÖZÜMÜ

VERGİ YARGISINDA DAVAAÇILMASI

- İdari dava türleri üçe ayrılmaktadır; **iptal davaları**, **tam yargı davaları** ve **idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar**
- Vergi davaları genellikle **iptal davası** niteliğindedir.
- Genel olarak mükellefler ve vergi cezası kesilenler, tarh edilen vergilere ve kesilen cezalara karşı **vergi mahkemesinde dava açabilirler**.
- Dava, mahkeme başkanlığına hitaben yazılmış dilekçe ile **görevli ve yetkili mahkemede** açılır.
- **Dava dilekçesi verilebileceği makamlar şunlardır:**
 - Davacının işlemi yapan dairenin bulunduğu yerde bulunması halinde görevli ve yetkili vergi mahkemesine,
 - Davacının yetkili mahkemenin bulunduğu yerde bulunmaması halinde bulunduğu yerdeki başka vergi veya idare mahkemesine,
 - Davacının bulunduğu yerde vergi veya idare mahkemesinin her ikisi de yoksa asliye hukuk hakimliğine,
 - Davacı yurt dışında ise Türk Konsolosluklarına.
 - Bunlar **kendisine gelen dava dilekçesini 3 gün içinde ilgili vergi mahkemesine** göndermek zorundadır

VERGİ UYUŞMAZLIKLARININ YARGI YOLUYLA ÇÖZÜMÜ

DAVA AÇMA SÜRELERİ

İŞLEM VE KONU	SÜRENİN BAŞLANGICI	SÜRE
<i>VERGİ - CEZA İHBARNAMESİ TEBLİĞİNE KARŞI DAVA AÇMA</i>	<i>TEBLİĞİ İZLEYEN GÜN</i>	<i>30 GÜN</i>
<i>İHTİRAZİ KAYITLA BEYANAKARŞI DAVA AÇMA</i>	<i>TAHAKKUK FİŞİNİN KESİLDİĞİ GÜNÜ İZLEYEN GÜN</i>	<i>30 GÜN</i>
<i>İSTİNAF VEYA TEMYİZ YOLUYLA DAVA AÇMA</i>	<i>MAHKEME KARARININ TEBLİĞ TARİHİNİ İZLEYEN GÜN</i>	<i>30 GÜN</i>
<i>ÖDEME EMRİ TEBLİĞİNE KARŞI DAVA AÇILMASI</i>	<i>ÖDEME EMRİNİN TEBLİĞİNİ İZLEYEN GÜN</i>	<i>15 GÜN</i>
<i>İDARİ DÜZENLEYİCİ İŞLEMLERE KARŞI DAVA AÇILMASI</i>	<i>İDARİ DÜZENLEYİCİ İŞLEMİN RESMİ GAZETEDE YAYINLANDIĞI TARİHİ İZLEYEN GÜN</i>	<i>60 GÜN</i>
<i>UZLAŞMA SAĞLANAMAMASI ÜZERİNE DAVA AÇILMASI</i>	<i>TUTANAĞIN MÜKELLEFE TEBLİĞİNİ İZLEYEN GÜN</i>	<i>15 GÜN</i>
<i>BİNA METREKARE NORMAL İNŞAAT MALİYET BEDELLERİNİN TESPİTİ (VUK Mük. Madde 49/a)</i>	<i>RESMİ GAZETE'DE İLAN TARİHİNİ İZLEYEN GÜN</i>	<i>15 GÜN</i>
<i>ARSA VE ARAZİYE AİT ASGARİ ÖLÇÜDE BİRİM DEĞER TESPİTİ</i>	<i>TAKDİR KOMİSYONU KARARININ TEBLİĞİNİ İZLEYEN GÜN</i>	<i>15 GÜN</i>

VERGİ UYUŞMAZLIKLARININ YARGI YOLUYLA ÇÖZÜMÜ

DAVANIN GÖRÜŞÜLMESİ VE KARAR

DAVANIN AÇILMASI

- ❖ Genel olarak taraflardan birini vergi idaresi oluştururken diğerini mükellef veya sorumlu oluşturmaktadır.
- ❖ Vergi yargısında ehliyet yönünden ayrı bir özellik söz konusu değildir. Medeni kanuna atıf yapılmıştır.
- ❖ Medeni kanunun 8. md'si; "bütün kişiler medeni haklardan yararlanma hakkına sahiptir" denilmektedir.
- ❖ Gerçek kişiler yönünden; cenin sağ doğmak koşuluyla ana rahmine düştüğü andan itibaren medeni haklardan yararlanır.
- ❖ Tüzel kişilerde; kanuni kuruluş gerçekleştirildikten sonra kazanılır.

Davacı Olabilecekler

- 1.Mükellefler ve vergi sorumluları**
- 2.Vergi cezası kesilenler**
- 3.Vergi daireleri**
- 4.Belediyeler**
- 5.Türkiye Ticaret, Sanayi, Deniz Ticaret Odaları Ve Ticaret Borsaları Birliği**
- 6.Ziraat Odaları**
- 7.Mahalle ve Köy Muhtarlıkları**

Dava Açılacak Konular

- 1. Tarh olunan vergiler**
- 2. Kesilen cezalar**
- 3. Tadilat ve takdir komisyonlarınca tahmin ve takdir olunan matrahlar**
- 4. Tadilat ve takdir komisyonlarınca tahmin ve takdir olunan matrahlar**
- 5. Maliye ve Bayındırlık ve İskan Bakanlıklarınca yapılan bina metrekare normal inşaat maliyet bedelleri tespiti**
- 6. Takdir komisyonlarınca yapılan arsa ve araziye ait asgari ölçüde birim değer tespitine ilişkin kararlar**
- 7. Takdir komisyonlarınca yapılan arsa ve araziye ait asgari ölçüde birim değer tespitine ilişkin kararlar**

- ❖ **Belediyeler de dava açma yetkisini belediye adına varidat müdürü, olmayan yerlerde hesap işleri müdürü veya o görevi yapan kullanır.**
- ❖ **Takdir komisyonu kararlarına karşı kararın verildiği tarihten itibaren 15 gün içinde vergi mahkemesinde dava açılabilir. Ancak mükellefler tek tek bu kararlara karşı dava açamazlar. BUNUN TEK İSTİSNASI: mükellefleri direkt ilgilendiren takdir komisyonlarınca verilen emsal bedeli takdir değerlerine karşı mükellefler 15 gün içinde vergi mahkemesinde dava açabilirler**
- ❖ **Takdir komisyonu kararlarına karşı:**
 - **İlgili il veya ilçe merkezindeki belediyeler,**
 - **Ticaret ve sanayi odaları,**
 - **İlin en büyük maliye memuru, dava açabilir.**

- ❖ **Vergi daireleri vergi mahkemesi kararlarına karşı Maliye Bakanlığına bağlı Gelir İdaresi Başkanlığından izin almadan (BELLİ TUTARI AŞAN DAVALARDA) Danıştay'a Temyiz başvurusunda bulunamazlar.**
- ❖ **İl özel idareleri ve belediyeler ise **Vali'den** onay almadan temyiz davası açamazlar.**
- ❖ **Bölge idare mahkemesine başvuruda bu izin şartı yoktur.**

❖ **Vergi dairelerinin izin almaksızın temyiz yoluna başvurmalarına ilişkin limitler**

Büyük mükellefler vergi dairesi başkanlığı	100.000.000
---	--------------------

İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı	2.000.000
-----------------------------------	-----------

Ankara Ve İzmir Vergi Dairesi Başkanlıkları	1.750.000
---	-----------

Adana, Antalya, Bursa, Kocaeli, Konya Ve Mersin Vergi Dairesi Başkanlıkları	1.500.000
---	-----------

Aydın, Balıkesir, Denizli Eskişehir, Gaziantep, Hatay, Kayseri, Manisa, Muğla, Samsun, Tekirdağ Vergi Dairesi Başkanlıkları	1.250.000
---	-----------

Diyarbakır, Edirne, Erzurum, Malatya, Kahramanmaraş, Sakarya, Trabzon, Şanlıurfa, Zonguldak Vergi Dairesi Başkanlıkları	1.000.000
---	-----------

Defterdarlıklar	800.000
-----------------	---------

İstanbul, Ankara Ve İzmir Vergi Dairesi Başkanlıkları Bünyesindeki Vergi Dairesi Müdürlükleri	100.000
---	---------

Diğer Vergi Dairesi Müdürlükleri	75.000
----------------------------------	--------

- ❖ **Bir uyuşmazlıkta yargı aşamasında davacı olmak ve davada kendi yerine vekil tayin edebilmek için kanuni ehliyetin varlığı şarttır. Eğer kanuni ehliyet yoksa dava açmak isteyen kişiyi kanuni temsilcileri temsil edecek veya vekil tayin etme yetkisi kanuni temsilcilerde olacaktır.**
- ❖ **Tüzel kişilerde dava açma ehliyeti **yönetim kuruluna** aittir.**

Davaya katılma ve davanın ihbarı

- ❖ **Davanın ihbarı:** tarafların dava ile ilgisi bulunduğu kanaatinde oldukları üçüncü kişilere davayı haber verme ve onları da davada kendileri ile birlikte hareket etmeye çağırmasıdır.
- ❖ **Davaya katılma:** kendisine dava ihbar edilipte, yada davadan haberdar olupta kendisinin de dava ile ilgisinin bulunduğu veya verilecek kararın kendisini de etkileyeceği kanaatinde olan üçüncü kişiler davada taraf olma yada taraflardan birinin yanında yer almak istemesidir.
- ❖ **Davaya vekalet:** davaya vekalet ancak bir avukat vasıtasıyla olur. Vekillik ancak baroya kayıtlı avukatlara özgüdür

Dava konusu

- ❖ Vergi davası açabilmek için verginin tarh edilmesi, cezanın kesilmesi veya takdir, tadilat komisyonu kararlarının tebliğ edilmiş olması, tevkif yoluyla alınan vergilerde ise istihkak sahiplerine ödemenin yapılmış ve ödemeyi yapan tarafından verginin kesilmiş olması gerekmektedir.
- ❖ Verginin tarhı;
 - i. Verginin re'sen, ikmalen veya idarece tarhı
 - ii. İhtirazi kayıtla verilen beyanname üzerine vergi tarh edilmesi
 - iii. Tarhiyatta vergi hatasının varlığı hali

Ödeme Emri

- ❖ **Kendisine ödeme emri tebliğ edilen mükellef; 15 gün içinde;**
 - a. Borcunu öder**
 - b. Mal bildiriminde bulunur****bunları yapmazsa 3 aya kadar hapse tazyik olunur.**
(gerçeğe aykırı mal beyanında bulunursa 1ay ila 1yıl hapse tazyik olunur)
- Yada;**
 - a. Böyle bir borcum yok**
 - b. Kısmen ödedim**
 - c. Zamanaşımına uğradı****diyerek dava açar.**

- ❖ **Borçlu ödeme emrine karşı açtığı davayı kazanırsa ilgili borç veya ceza yargı kararı ile terkin edilmiş olur. Davayı kaybederse; ilgili vergi borcu aslı, borca ilişkin cezaları ve gecikme faizleri ile birlikte ayrıca %10'dan düşük olmamak üzere "haksız çıkma tazminatı" tatbik edilir.**
- ❖ **Bu borç özel borç olsaydı (senetli) borcun aslı, kanuni faiz, %20'den düşük olmamak üzere **icra inkar tazminatı** tatbik edilir**

İhtiyati tahakkuk

- ❖ **İhtiyati tahakkuka gidebilme nedenlerinden birisinin bulunması halinde yükümlünün henüz tahakkuk etmemiş vergi ve resimleri tahakkuk ettirilerek bu miktar üzerinden yükümlünün mal varlığı üzerine ihtiyati haciz uygulanacak böylelikle kamu alacağı güvence altına alınacaktır.**
- ❖ **Sadece vergiden kaynaklanan kamu alacakları için ihtiyati tahakkuk uygulanır.**
- ❖ **İhtiyati tahakkuka vergi dairesi müdürünün yazılı talebi üzerine defterdar veya vergi dairesi başkanı yetkilidir.**
- ❖ **İhtiyati tahakkuk uygulamasına karşı 15 gün içinde dava açılabilir.**

İHTİYATİ TAHAKKUK NEDENLERİ

VERGİ DAİRESİ MÜDÜRÜNÜN YAZILI İSTEĞİ

DEFTERDAR VEYA VERGİ DAİRESİ BAŞKANININ KARARI

NEDENLERİ

6183/9. Md.
Gereğince
Teminat İstenmesini
Gerektiren Haller

Borçlunun Belli Bir
İkametgahının
Bulunmaması

Teşebbüsün Muvazaalı
Olduğu, Gerçekte
Başkasına Ait Olduğu
Hususunda Delil
Elde Edilmesi

Borçlu Kaçmışsa veya
*Kaçma
*Mallarını Kaçırma
*Hileli Yollara Sapma
İhtimalinin Bulunması

Borçlunun
Mal
Bildiriminde
Bulunmaması veya
Noksan Bildirimde

Borçlu Hakkında Kamu
Alacağının Tahsiline
Engel Olduğu İddiasıyla
Takibe Girişilmesi

İhtiyati haciz

- ❖ **Henüz tarh ve tahakkuk ettirilmemiş, tahakkuk edip de ödeme süresi gelmemiş, ödeme emri tebliğ edilmemiş kamu alacaklarının tahsilini temin için borçlunun tahsil dairesince tebliğ edilen veya üçüncü şahıslar elindeki menkul mallar ile gayri menkullerden alacak ve haklarından kamu alacağına yetecek miktarına derhal ve sınırsız süreyle ihtiyati haciz konulur.**
- ❖ **İhtiyati hacze yetkili makam alacaklı amme idaresinin mahallinin en büyük memurudur.**
- ❖ **Vergi dairesi başk.nın bulunduğu yerlerde yetkili vergi dairesi başkanı,**
- ❖ **İl özel idaresinde vali,**
- ❖ **Belediyelerde belediye başkanı**

İHTİYATİ HACİZ NEDENLERİ

- ALACAKLI KAMU İDARESİNİN MAHALLİ EN BÜYÜK MEMURUNUN KARARI
- (VALİ-KAYMAKAM-BELEDİYE BAŞKANI)(tevkil yok) *VERGİ DAİRESİ BŞK.

SÜRESİZDİR

NEDENLERİ

6183/9. Md.
Gereğince
Teminat İstenmesini
Gerektiren Haller

İptal davası
açılmasını
gerektiren hallerin
bulunması

Borçlunun Belli Bir
İkametgahının
Bulunmaması

Borçlunun teminat veya
Kefil göstermemesi
Şahsi kefilin kabul
edilmemesi

Borçlu Kaçmışsa veya
*Kaçma
*Mallarını Kaçırma
*Hileli Yollara Sapma
İhtimalinin Bulunması

Borçlunun
Mal
Bildiriminde
Bulunmaması veya
Noksan Bildirimde

Borçlu Hakkında Para
Cezasını gerektirecek
Bir fiil nedeniyle
Kamu davası açılması

■ İHTİYATİ HACZE KARŞI DAVA AÇILMASI

- **DAVA AÇMA SÜRESİ:** Haklarında ihtiyati haciz tatbik olunanlar, ihtiyati haciz sebeplerine karşı, haczin tatbik edildiği tarihten (gıyapta yapılan hacizlerde haczin tebliğ edildiği tarihten) itibaren **15 gün** içinde dava açabilirler.
- **DAVA AÇMA NEDENLERİ:**
 - 1) İhtiyati haciz uygulaması usulüne uygun yapılmadığı
 - 2) İhtiyati haciz halleri olmaksızın ihtiyati haciz uygulandığı
- **YETKİLİ MAHKEME:**
 - 1) Vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülüklerle bunların zam ve cezaları ile ilgili ihtiyati haciz kararlarında Vergi Mahkemeleri
 - 2) Yukarıdakiler dışında kalan amme alacakları ile ilgili ihtiyati haciz kararlarında idare mahkemeleridir

Haciz

- ❖ **Ödeme emrinin yazılı bildiriminin üzerine borcunu ödemeyen borçlunun mal bildiriminde gösterilen veya tahsil dairesince tespit edilen borçlu veya üçüncü şahıslar elindeki menkul malları ile gayrimenkullerinden alacak ve haklarından kamu alacağına yetecek miktarı mahallin en büyük memuru kararı ile tahsil dairesince haczolunur.**
- ❖ **Haciz idari bir işlem olduğundan, hacze karşı 30 gün içinde vergi mahkemesinde dava açılabilir.**

Tecil İsteğinin Reddi

- ❖ **Kamu borcunun zamanında ödenmesi, haczin tatbiki veya haczolunmuş malların paraya çevrilmesi mükellefi çok zor duruma sokacaksa, mükellef yazılı olarak ve teminat göstererek borcunu 36 ayı geçmemek ve faizini ödemeyi kabul ederek tecil ettirebilir.**
- ❖ **Tecil faizi oranı aylık %1'dir.**
- ❖ **Borcu toplamı 50.000TL'yi(bu rakam dahil) aşmadığı takdirde teminat aranmaz.**
- ❖ **50.000TL' aşan kısımda ise gösterilmesi zorunlu teminat 50.000TLyi aşan kısmın yarısıdır.**
- ❖ **Tecil isteği reddedilen yükümlü vergi mahkemesinde dava açabilir**

- ❖ **Örnek: Mükellef bay A GV'ne ilişkin 66.000 TL lik borcunu ödemediğinden kendisine haciz işlemlerinin başlatıldığı tebliğ edilmiştir. Mükellef tecil isteminde bulunursa teminat gösterir mi? Gösterecekse ne kadar?**
- ❖ **Cevap: bay A yazılı olarak tecil talebinde bulunabilir.8.000 TL teminat gösterilmelidir.**

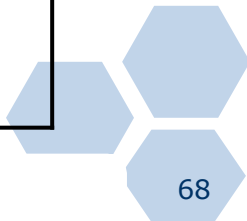

VERGİ UYUŞMAZLIKLARININ YARGI YOLUYLA ÇÖZÜMÜ

- Mahkemenin verdiği **nihai karar** taraflara tebliğ edilir.
- Vergi Dairesi mahkeme kararını en geç 30 gün içinde uygulamak zorundadır.
- Mahkemenin kararını alan davacı veya davalı “istinaf” veya “temyiz” yoluna gidebilirler.

VERGİ MAHKEMESİ KARARLARINA KARŞI KANUN YOLLARI

Olağan Kanun Yolları	Olağanüstü Kanun Yolları
- İstinaf (Bölge İdare Mahkemesine) - Temyiz (Danıştay’a) - Kanun Yararına Temyiz (Danıştay’a)	- Yargılamanın Yenilenmesi (Esas kararı vermiş olan mahkemeye)

VERGİ UYUŞMAZLIKLARININ YARGI YOLUYLA ÇÖZÜMÜ

<u>5.000 TL'yi geçmeyen davalarda sonuç</u>	<u>5.000-117.000 TL arası Davalarda sonuç</u>	<u>117.000 TL'yi aşan davalarda sonuç</u>
İlk derece mahkemesinde dava açılır, mahkemenin vereceği karar kesindir	İlk derece mahkemesinde dava açılır	İlk derece mahkemesinde dava açılır
Mahkemenin verdiği karara karşı istinaf incelemesi başvurusunda bulunulamaz	Mahkemenin verdiği karara karşı istinaf incelemesi başvurusunda bulunulur, çıkan karar kesindir	Mahkemenin verdiği karara karşı istinaf incelemesi başvurusunda bulunulur
Temyize başvurulamaz	Temyize başvurulamaz	İstinaf incelemesi sonrası temyiz incelemesi başvurusunda bulunulabilir

VERGİ UYUŞMAZLIKLARININ YARGI YOLUYLA ÇÖZÜMÜ

İSTİNAF YOLU

- Vergi mahkemelerinin konusu 5.000 TL'yi geçmeyen davalar hakkında verdiği nihai kararlara, mahkemenin bulunduğu yargı çerçevesindeki **Bölge İdare Mahkemesine** istinaf başvurusunda bulunulabilir.
- Bölge İdare Mahkemesine **İSTİNAF** başvurusu, mahkemenin kararının tebliğ tarihini izleyen **30 gün** içinde yapılır.

İstinaf kanun yoluna konu olmayan dava ve kararlar:

- Konusu 5.000 TL'yi geçmeyen vergi davaları,
- İvedi yargılama usulüne tabi davalar,
- İdari dava görülürken verilen, idari davanın hasım gösterilmeden veya yanlış hasım gösterilerek açılması durumunda, bu konudaki tespit ve gerçek hasma tebliğ kararları,
- İdari yargı içinde ilk derece yargı yerleri tarafından verilen görevsizlik ve yetkisizlik kararları,
- Dava dilekçesinin İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 3 ve 5. maddelerine aykırı bulunması nedeniyle verilen dilekçenin reddi kararları.

- Bölge İdare Mahkemesine istinaf yoluyla başvurulmasıyla tahakkuk eden vergi ve cezalara ilişkin süreç hakkında **yürütme kendiliğinden durmaz**. Bu nedenle, yürütmenin durdurulması talebinde bulunulması gerekir.
- Bölge idare mahkemesi, istinaf dilekçesini karşı tarafa tebliğ ederek **30 gün içinde İstinafa Cevap** verilmesini ister.
- İstinaf incelemesi kural olarak **evrak üzerinden** yapılır. Bölge idare mahkemesi, istinaf incelemesi sonunda:
 1. İstinaf başvurusunun reddine karar verebilir.
 2. Basit maddi yanlışların varlığı halinde kararı düzelterek istinaf başvurusunun reddine karar verebilir.
 3. İstinaf başvurusunu kabulü eder; ilk derece mahkemesinin kararını kaldırarak yerine kendisi yeni bir karar verebilir.
 4. Davaya görevsiz veya yetkisiz mahkeme yahut reddedilmiş veya yasaklanmış hakim tarafından bakılmış olması hallerinde, istinaf başvurusunu kabul eder, ilk derece mahkemesi kararının kaldırılmasına karar vererek dosyayı ilgili mahkemeye gönderir.

Konusu 117.000 TL'yi aşmayan davalarda Bölge İdare Mahkemesinin bu kararları **kesindir ve **bu kararlara karşı temyiz yoluyla Danıştay'a başvurmak mümkün değildir.****

İstinaf Yolu (Örnek 1)

ÖRNEK: İkametgahı ve işyeri Sivas'ta olan Gelir Vergisi mükellefi Bayan Eşgünoğlu'na normal fiille GV'ne ilişkin 9.000 TL vergi ziyai cezası kesilmiştir. Kendisine ulaşılamadığı için 20.05.2016 tarihinde tebligat yapılmıştır. Buna göre;

- a) Tarhiyat hangi ihbarname ile gönderilmiştir?**
- b) En son dava açılacak tarih ve ödeme günü ne zamandır?**
- c) Hangi mahkemeye dava açılacaktır?**
- d) İtiraz ve temyiz süreçleri açısından değerlendiriniz.**

İstinaf Yolu (Örnek)

çözüm:

a) I nolu ihbarname ile,

b) 20.05.2016 ⇒ Panoya asıldı,

↓
+15 Gün
05.06.2016 ⇒ İlan Tarihi

↓
+ 1 Ay
↓
05.07.2016 ⇒ Tebliğ Tarihi

↓
+ 30 Gün
↓

05.07.2016 ⇒ (mali tatile denk geldiği için süre işlemez)

↓
07.09.2016 ⇒ **Dava Acmanın Son Tarihi** (bu tarihe kadar dava açılmazsa tahakkuk ve kesinleşme aynı anda gerçekleşir)

↓
+ 1 Ay

↓
07.10.2016 ⇒ Ödemenin Yapılması Gereken Son Tarih

1-20 Temmuz= Mali Tatil

20 Temmuz – 31 Ağustos= Adli Tatil

İstinaf Yolu (Örnek)

c) Sivas Vergi Mahkemesine

d) **5.000 TL < 9.000 TL < 100.000 TL**

Vergi Mahkemesi Karar Verir

Verilen Karara Karşı 30 Gün İçinde

İstinaf yoluyla

Bölge İdare Mahkemesi'ne gidilir

⇒ **Bölge İdare Mahkemesinin verdiği karar kesindir.**

İstinaf Yolu Örnek 2

❖ Mükellef bay Ayaz BEYAZ'a 01.06.2016'da **100.000 TL**'lik vergi ziyaı cezası tebliğ edilmiştir.

1. Mükellef bay BEYAZ en son hangi tarihe kadar dava açabilir?

- ❖ **01.06.2016** vergi ziyaı cezası tebliğ edilmiş
- ❖ **+30 Gün**
- ❖ **01.07.2016** Dava Açmanın Son Günü
- ❖ **20.07.2016** Bu Tarihe Kadar Süre İşlemez (**1-20 Temmuz Mali Tatil**)
- ❖ **+ 20 Gün**
- ❖ **09.08.2016** Adli Tatil (**20 Temmuz- 31 Ağustos Adli Tatil**)
- ❖ **31.08.2016** Adli Tatil Bitişi
- ❖ **+7 Gün**
- ❖ **07.09.2016** Yeni Dava Açma Son Günü

2-itiraz veya temyiz yollarıyla birlikte değerlendirilm

uyuşmazlık rakamı 100.000 TL

07.09.2016'ya kadar dava açtı
vergi mahkemesinde

Vergi Mahkemesinde
karar verildi karar tarihinden itibaren 30 gün içinde
istinaf yoluyla Bölge İdare Mahkemesine gidilir
Bölge İdare Mahkemesinin kararları kesindir.

VERGİ UYUŞMAZLIKLARININ YARGI YOLUYLA ÇÖZÜMÜ

TEMYİZ YOLU

- Danıştay dava daireleri ile Bölge İdare Mahkemelerinin verdiği, **konusu 117.000 TL'yi aşan** konular hakkındaki kararlarına karşı **TEMYİZ** yoluyla **Danıştay'a** başvurulur. Temyiz süresi mahkeme kararının tebliğ tarihini izleyen **30 gündür**.
- Temyiz başvurusu vergi mahkemesinin kararının yürütülmesini **durdurmaz**. Kararın yürütülmesinin durdurulması için bu yönde talepte bulunulması gerekir.
- Temyiz başvurusu **Danıştay** başkanlığına hitaben yazılmış bir dilekçe ile yapılır. Temyiz dilekçesi kararı veren Bölge İdare Mahkemesine, Danıştay'a veya buralara gönderilmek üzere vergi mahkemelerine verilebilir.

TEMYİZ YOLU

- Danıştay'da yapılan temyiz incelemesi üç açıdan yapılır (İYUK md. 49/1):
 - Görev ve yetki dışında bir işe bakılmış mı?
 - Usul hükümlerine uyulmuş mu?
 - Hukuka aykırı karar verilmiş mi?
- Temyiz incelemesi sonucunda Danıştay, dosyayı esastan ele alarak **yeni bir karar vermez**. Danıştay aşağıdaki kararlardan birini verebilir:
- Vergi Mahkemesi Kararının Onanması: Onama, Danıştay'ın Bölge İdare Mahkemesi ile aynı yönde düşündüğünü gösteren, mahkeme kararının kabulüdür.
- Vergi Mahkemesi Kararının Bozulması:

Bölge İdare Mahkemesi
bozma kararına uyabilir.

Bölge İdare Mahkemesi,
bozma kararına uymayarak
kendi kararında ısrar
edebilir. Bu durumda VDDK
tarafından incelenerek karar
verilir. Buradan çıkan karara
uyulması zorunludur.

Temyiz Yolu (Örnek 1)

ÖRNEK: Bay İsmail CİĞERCİ, **Denizli’de şirketi olan bir Kurumlar Vergisi mükellefidir.** Hem Türkiye de hem de Avrupa ülkelerinde şirketleri bulunmaktadır.

Konya’da bulunan bir şirketinin gerçekleştirdiği bir fiil nedeniyle Konya VD tarafından **21.03.2016 tarihinde Kurumlar Vergisine ilişkin 150.000 TL vergi ziyai cezası kesilmiştir.** Konya’daki şirket ile ortağı bay C ilgilenmektedir. Denizli’deki şirketine ilişkin Pamukkale vergi dairesi tarafından 01.03.2016 tarihinde 5.000 TL Damga Vergisine ilişkin vergi ziyai cezası kesilmiştir. Bu şirket ile bizzat kendi ilgilenen bay B, o esnada Amsterdam’ a gitmiştir. Buna göre;

- a) Konya ’da ki uyuşmazlığın, dava açılması durumunda yargı sürecini değerlendiriniz.**
- b) Denizli de kesilen vergi ziyai cezasına nasıl dava açılacaktır.**

çözüm

a) Konya’da 21.03.2016 da 150.000 TL vergi ziyaı cezası (I) no.lu ihbarname ile tebliğ edilmiştir. +30 gün dava açma süresi yani 20.04.2016’ya kadar dava açabilecektir. Dava Konya VM’nde açılacaktır.

rakam 100.000 TL’den büyük olduğu için, temyiz yolu açıktır.

150.000 > 100.000 TL olduğu için

Vergi Mahkemesi Karar verir

Verilen Karara Karşı **30 Gün İçinde**

Bölge İdare Mahkemesi’ne **İSTİNAF** başvurusunda bulunulur.

BİM kararına karşı 30 gün içinde Danıştay’a **TEMYİZ** başvurusunda bulunulur.

Onama

DANIŞTAY

Bozma

Kararları verebilir.

Düzelterek Onama Yada Bozma

ONAMA

DÜZELTEREK ONAMA

Vergi mahkemesi ile
aynı yönde düşünmektedir.
Uyuşmazlık burada bitmiştir

BOZMA

Bölge İdare mahkemesi bu karara
uygun bir karar alır.

Danıştay'ın bu **kararına uymaz**
Kendi kararında **ısrar eder**
bu durumda **karar tarihinden itibaren**
30 gün içinde **TEMYİZ** yoluyla
DVDDK'na gidilir kararı kesindir.

çözüm

b) Denizlide KV ne ilişkin 5000 TL vergi ziyaı cezası 01.03.2016 da tebliğ edilmiş 31.03.2016 tarihine kadar dava açılabilir.

Fakat kendisi Amsterdam da olduğu için 31.03.2016'ya kadar dava dilekçesi Türk konsoloslukuna verilir. Konsolosluk 3 gün içinde asıl görevli ve yetkili mahkeme olan Denizli VM'ne gönderir.

5.000 = 5.000 TL

Vergi Mahkemesi Karar Verir

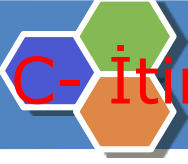

Vergi Mahkemesinin kararı kesindir.

Temyiz Yolu Örnek 2

- ❖ Bay Deniz AKTAŞ Karaman'da gelir vergisi mükellefi olup Aksaray'da da şahsına ait işletmesi bulunmaktadır. Aksaray'daki işletmesine ait bir vergi cezası kendisine 120.000 TL olarak 01.04.2016'da tebliğ edilmiştir. (cezada kaçakçılık unsuru vardır)
- ❖ **A- Uyuşmazlığı çözümlerken hangi yollara başvurulabilir?**
- ❖ Dava Açabilir
- ❖ Cezalarda İndirimden Yararlanabilir
- ❖ Hata Düzeltmeden Yararlanabilir
- ❖ Kabul Edip Öder
- ❖ Pişmanlıktan yararlanamaz (ceza kesilmiş)
- ❖ Uzlaşmadan yararlanamaz (kaçakçılık var)
- ❖ **B- Eğer yargı yolunu seçerse hangi tarihe kadar nerede dava açabilir?**
- ❖ 01.04.2016 Tebliğ
- ❖ **+ 30 gün**
- ❖ 01.05.2016 Dava Açma Son Günü Ancak Tatil Olduğu İçin 02.05.2016 Dava Açma Son Günüdür.
- ❖ Uyuşmazlık Aksaray'da olduğu için Aksaray idare mahkemesinde dava açar (Aksaray'da vergi mahkemesi bulunmadığından)

C- İtiraz Veya Temyiz Yollarıyla Birlikte Değerlendirin

- ❖ Uyuşmazlık rakamı 120.000 TL
- ❖ 02.05.2016'ya Kadar Dava Açtı
- ❖ VERGİ MAHKEMESİNDE

- ❖ Karar verildi, karar tarihinden itibaren 30 gün içinde **İSTİNAF** yoluyla **Konya Bölge İdare Mahkemesi'ne** gidilir.
- ❖ Karar verildi, karar tarihinden itibaren 30 gün içinde **TEMYİZ** yoluyla **Danıştay'ın 4.dairesine** gidilir.
 - ❖ **Onama:** vergi mahkemesiyle aynı düşünüyor, onaylandı
uyuşmazlık bitti
 - ❖ **Bozma:** Bu durumda kararı veren vergi mahkemesi kendi kararında ısrar edebilir. 4. dairenin karar tarihinden itibaren **TEMYİZ** yoluyla 30 gün içinde Danıştay Vergi Dava Dairesi Kuruluna gidilir

D- Eğer Tebliğ Tarihi 21.06.2012 Olsaydı Ne Değişirdi?

- ❖ **21.06.2016 Tebliğ Tarihi**
- ❖ **+ 30 Gün**
- ❖ **21.07.2016 Dava Açma Son Günü (Ancak Adli Tatil)**
- ❖ **31.08.2016 Adli Tatil Bitimi**
- ❖ **+ 7 Gün**
- ❖ **07.09.2016' ya kadar dava açabilir.**

- ❖ **1-20 Temmuz MALİ TATİL**
- ❖ **20 Temmuz 31 Ağustos ADLİ TATİL**

Kanun Yararına Temyiz

Bölge İdare Mahkemesi kararları ile idare ve vergi mahkemelerinin kesin olarak verdiği kararlar ile istinaf veya temyiz incelemesinden geçmeden kesinleşmiş bulunan kararlardan niteliği bakımından yürürlükteki hukuka aykırı bir sonucu ifade edenler, ilgili bakanlıkların göstereceği lüzum üzerine veya kendiliğinden Danıştay Başsavcısı tarafından kanun yararına temyiz olunabilir.

Yasada kanun yararına bozma için herhangi bir süre öngörülmemiştir. Danıştay Başsavcılığı tarafından yapılan bozma talebi Danıştay'ca yerinde görülürse, karar kanun yararına bozulur.

Bozma kararı daha önce kesinleşmiş olan merci kararının hukuki sonuçlarını ortadan kaldırmaz. Kanun yararına bozma yolunun kanun koyucu tarafından öngörülmesinin sebebi ülkedeki mahkeme kararlarındaki birliği sağlayabilmektir.

❖ Bir olay hakkında kanun yararına bozma kararı verilmesi o olay hakkında daha önceden verilmiş mahkeme kararlarını geçersiz hale getirmez. İlgili olay açıkça hukuka aykırı olduğundan ve bu durum Danıştay Başsavcısı tarafından tespit edildiğinden bu olaydan sonra meydana gelecek benzer tipteki hukuki uyuşmazlıklara daha sağlıklı daha doğru karar verilebilsin diye ilgili karar kanun yararına Danıştay Başsavcısı tarafından bozulur. Bozulan karar zaten karar verilip tebliğ edilmiş tarafları etkilemez. Bundan sonraki olayları etkiler.

Olağanüstü Kanun Yolu

Yargılamanın Yenilenmesi (İade-i Muhakeme)

- ❖ **Kesinleşmiş hükümlere karşı başvurulacak kanun yoludur.** Kesin hüküm niteliği kazanmış mahkeme kararlarına karşı ancak olağanüstü kanun yoluna başvurulabilir.
- ❖ **Yargılamanın yenilenmesine başvurabilmek için;**
 - Mahkemece verilmiş bir karar olmalı ve bu karar kesin hüküm niteliği taşımalıdır.
 - Yargılamanın yenilenmesi nedenlerinden biri bulunmalıdır.
 - Yargılamanın yenilenmesi yoluna süresi içinde başvurulmalıdır.
- ❖ **Yargılamanın yenilenmesi, İdari Yargılama Usulü Kanununun 53. maddesinde sayılmış sebeplerin varlığı halinde Danıştay, Bölge İdare, İdare ve Vergi mahkemesi kararlarına karşı istenebilir.**

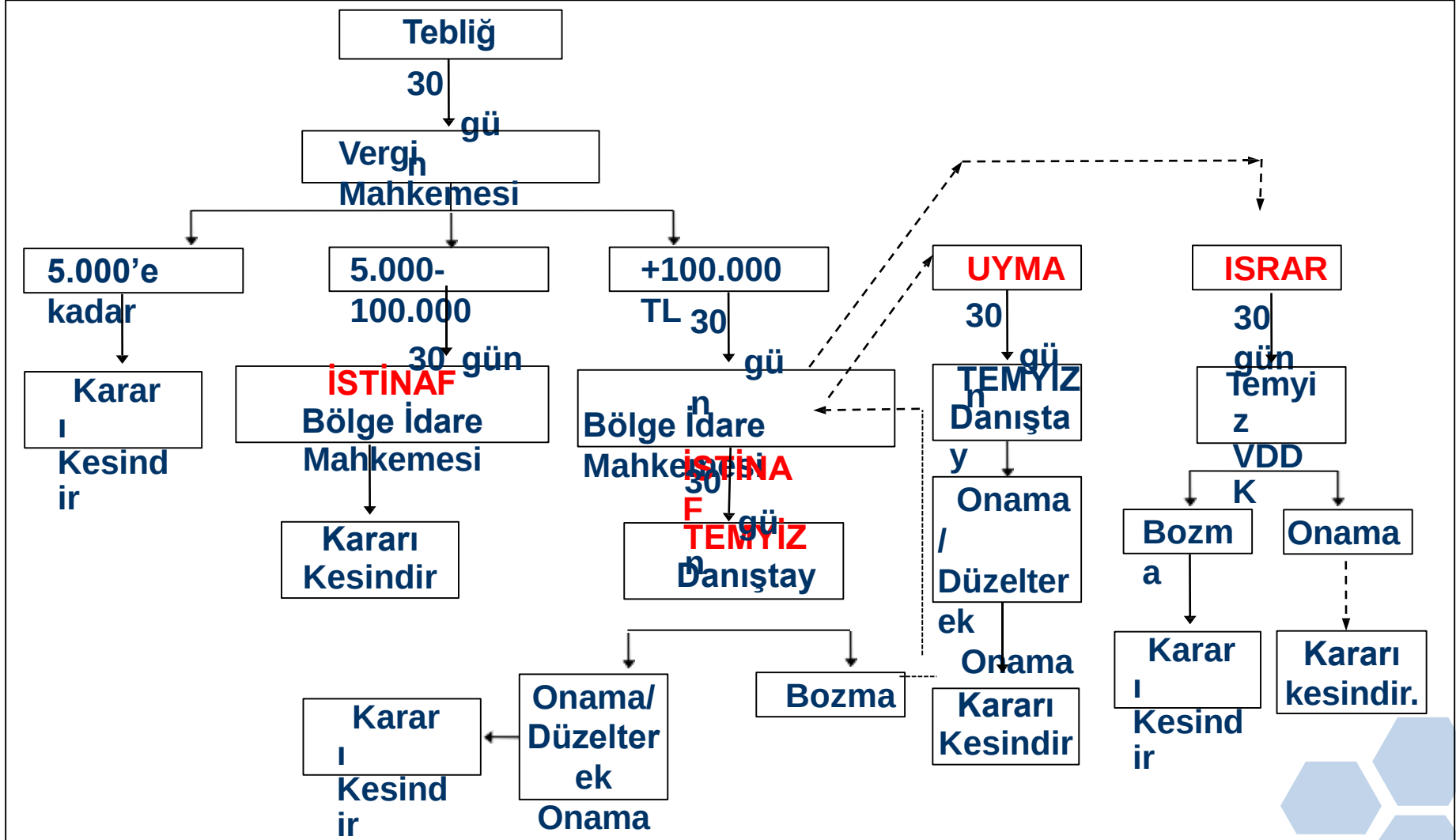

Yargılamanın yenilenmesinin sebepleri

- ❖ 1- zorlayıcı sebepler dolayısıyla veya lehine karar verilen tarafın eyleminden doğan bir sebeple elde edilemeyen bir belgenin kararın verilmesinden sonra ele geçirilmiş olması
- ❖ 2-karara esas olarak alınan belgenin sahteliğine hükmedilmiş veya sahte olduğu mahkeme veya bir makam huzurunda ikrar olunmuş veya sahtelik hakkındaki hüküm karardan evvel verilmiş olup da, yargılamanın yenilenmesini isteyen kimsenin karar zamanında bundan haberi bulunmamış olması
- ❖ 3- karar esas olarak alınan bir ilam hükmünün, kesinleşen bir mahkeme kararıyla bozularak ortadan kalkması
- ❖ 4- bilirkişinin kasıtlı gerçeğe aykırı beyanda bulunduğunun mahkeme kararıyla belirlenmesi
- ❖ 5- lehine karar verilen tarafın, karara etkisi olan bir hile kullanmış olması
- ❖ 6- vekil veya kanuni temsilci olmayan kimseler ile davanın görülüp karara bağlanmış olması
- ❖ 7- çekinmeye mecbur olan başkan, üye veya hakimin katılmasıyla karar verilmiş olması
- ❖ 8- tarafları, konusu ve sebebi aynı olan bir dava hakkında verilen karara aykırı yeni bir kararın verilmesine neden olabilecek kanuni bir dayanak yokken, aynı mahkeme yahut başka bir mahkeme tarafından önceki ilamı hükmüne aykırı bir karar verilmiş olması
- ❖ 9- hükmün, insan haklarını ve ana hürriyetleri korumaya dair sözleşmenin veya eki protokollerin ihlali suretiyle verildiğinin Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kesinleşmiş kararıyla tespit edilmiş olması
- ❖ Süre 8. madde için **10 yıl** , 9 .madde için **1 yıl**, diğerleri için **60 gün** dır

Vergi uyuşmazlıklarının çözümüne ilişkin süreç şu şekilde gösterilebilir:

Görevli Ve Yetkili Vergi Mahkemesi

- Görev kavramı bir mahkemenin konusu itibariyle bir davaya bakmakla yetkili olup olmadığını belirtmek amacıyla kullanılır.
- Yetki kavramı ise bir davaya konusu itibariyle bakmaya yetkili mahkemenin bu yetkisini kullanabileceği coğrafi alanı ifade eder.
- Vergi mahkemeleri ilk derece ve genel görevli mahkemeler olarak görev yaparlar. İdari yargı alanında ise idare mahkemeleri yanında vergi mahkemeleri özel görevli mahkemelerdir
- İ.Y.U.K.Mad.37'e göre Yetkili Vergi Mahkemesi:
- 1-Uyuşmazlık konusu vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümleri tarh ve tahakkuk ettiren, zam ve cezaları kesen,
- 2-Gümrük kanununa göre alınması gereken vergiler ile, VUK gereğince şikayet yoluyla vergi düzeltme taleplerinin reddine ilişkin işlemlerde vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümleri tarh ve tahakkuk ettiren,

3- AATUHK'un uygulamasında ödeme emrini düzenleyen,

4- Diğer uyuşmazlıklarda, dava konusu işlemi yapan dairenin bulunduğu yerdeki vergi mahkemesidir.

Yetkili vergi mahkemesinin belirlenmesi bakımından bağlantılı davalar özellikli bir durum oluşturmaktadır.

Davayı inceleyen vergi mahkemesi, traflardan birisinin isteği üzerine ya da re'sen, başka bir vergi mahkemesinde veya Danıştay'da görülmekte olan davalarda «bağlantılı» olduğu kararını verebilir. Bu halde;

--Bağlantılı davalardan birisi Danıştay'da bulunuyorsa dava dosyası Danıştay'a gönderilir.

--Bağlantılı davalar, değişik bölge idare mahkemelerinin yargı çevresindeki mahkemelerde ise dosyalar gene Danıştay'a gönderilir,

--Bağlantılı davalar aynı bölge idare mahkemesinin yargı çevresindeki mahkemelerde ise dosyalar o yer bölge idare mahkemesine gönderilir.

Vergi mahkemelerinin idari yargının görev alanına giren bir davada görevsizlik ya da yetkisizlik kararı vermesi halinde dosya, kararı veren mahkemece Danıştay'a veya görevli/yetkili mahkemeye gönderilir. Bu durumda:

- a) görevsizlik sebebiyle gönderilen dosyalarda Danıştay, davayı görevi içinde görmezse dosyanın yetkili ve görevli mahkemeye gönderilmesine karar verir
- görevsizlik veya yetkisizlik sebebiyle dosyanın gönderildiği mahkeme kendisini görevsiz veya yetkisiz gördüğü takdirde, söz konusu mahkeme ile ilk görevsizlik veya yetkisizlik kararını veren mahkeme aynı bölge idare mahkemesinin yargı çevresinde ise, uyuşmazlık bölge idare mahkemesince, aksi halde Danıştay'ca çözülür.

Danıştay ve bölge idare mahkemesince görev ve yetki uyuşmazlıkları ile ilgili olarak verilen kararlar kesindir.

Dava Dilekçesi

Dava dilekçesi İYUK'nun 3. maddesine göre, vergi davasının vergi mahkemesi ve Danıştay başkanlıklarına hitaben yazılmış imzalı dilekçelerle açılması gerekmektedir.

Dava Dilekçelerinde Bulunması Gerekli Hususlar

- 1- tarafların, vekil ve temsilcilerin adı, soyadı ve ünvanları ile adresleri,
- 2- davanın konusu, sebep ve hukuki dayanakları,
- 3- vergi ve cezaların miktarları
- 4- vergi ve cezanın türü ve yılı
- 5- ihbarnamelerin tarih ve numarası,
- 6- mükelleflerin hesap numarası,
- 7- vergi ve cezanın tebliğ tarihi,
- 8- işleri sürülen belgelerin dilekçeye eklenmesi,
- 9- dilekçeler, karşı taraf sayısından bir fazla verilecektir.

Dilekçelerin Verileceği Yerler

- 1 Danıştay Başkanlığı'na 2 Vergi Mahkemesi Başkanlığı'na
- 3 Bölge İdare Mahkemesi Başkanlığı'na

veya bu yerlerin bulunmadığı yerlerde , buralara gönderilmek üzere,

- 4 Asliye Hukuk Hakimliklerine 5 Türk Konsolosluklarına verilir

Ait olduğu mahkemelerin dışındaki yerlere verilen dilekçeler, kabul eden mahkeme veya idare tarafından 3 gün içinde yetkili mahkemeye gönderilir.

Aynı Dilekçe İle Dava Açılabilecek Haller

- İYUK'nun 5. maddesi gereği her idari işlem için ayrı ayrı dava açılır.
- Ancak hem **mahkemelerin dosya sayısının azaltılması** hem de **aynı nitelikteki hukuki problemler hakkında değişik yargı kararları verilmesini engellemek için** tek dilekçeyle dava açılabilir iki ayrı hal bulunmaktadır.
- 1- Aralarında maddi veya hukuki yönden bağıllık ya da sebeup – sonuç ilişkisi bulunan işlemler aleyhine tek dilekçe ile dava açılabilir.
- 2- Birden fazla şahsın müşterek dilekçe ile dava açılabilmesi için davacıların hak veya menfaatlerinde iştirak bulunması ve davaya yol açan maddi veya hukuki sebeplerin aynı olması gerekmektedir.

Bağlantılı Davalar

- Aynı maddi veya hukuki sebepten doğan ya da biri hakkında verilecek hüküm, diğerini etkileyecek nitelikte olan davalar **bağlantılı davalardır.**

□ Davaların Birleştirilmesi

- Aralarında bağlantı bulunan ancak; **görevli yargı yerlerinin farklı olması** ya da daha başka nedenlerle farklı mahkemelerde açılan davalarda bağlantının varlığına taraflardan birinin isteği üzerine veya doğrudan doğruya mahkemece karar verilir.

□ Davaların Ayrılması

- Bağlantı bulunduğu yolundaki Bölge İdare Mahkemesi ve Danıştay kararlarının kesin olduğu unutulmamalı ve bu mercilerce birleştirilen bağlantılı davalar ayrılmamalıdır.
- Davanın ilerleyen bir aşamasında, hakim için başlangıçta bir kolaylık olsun diye birleştirilen davalar, artık hakimin yargılamayı devam ettirmesi ve karar vermesini çok olumsuz bir şekilde etkiliyor ve birleştirme şartları da ortadan kalkmışsa hakim re'sen davaların ayrılmasına karar verebilmelidir.
- Ayrılmasına karar verilen davalar için **ayrı dosyalar açılmakta**, ayrı dilekçe vermeye gerek kalmamaktadır.

Dilekçelerde Noksanlık Bulunması Ve Sonuçları

- Mahkeme başkanlıklarına verilen dilekçelerde, herhangi bir sebeple harcı veya posta pulu verilmeden veya eksik harç veya posta pulu ile dava açılmış olursa 30 gün içinde harcın veya posta pulunun verilmesi veya tamamlanması hususu daire başkanı veya hakimi tarafından ilgiliye tebliğ edilir.
- Verilen süre içinde harç veya posta pulu verilmez veya tamamlanmaz ise bildirim aynı şekilde bir daha tekrarlanır.
- İkinci kez harç veya posta ücreti süresi içinde verilmez veya tamamlanmazsa davanın açılmamış sayılmasına karar verilir ve davacıya tebliğ edilir.
- Dava açıldıktan sonra posta ücretinde tebliğ işlemlerinin yapılmasını engelleyecek şekilde azalma olursa 30 gün içinde posta ücretinin tamamlanması hususu, daire başkanı veya görevlendireceği tetkik hakimi mahkeme başkanı veya hakim tarafından ilgiliye tebliğ edilir.
- Gereği yerine getirilmediği takdirde bildirim aynı şekilde bir daha tekrarlanır.
- Bu halde de posta ücreti süresi içinde tamamlanmazsa dosyanın işlemden kaldırılmasına karar verilir.
- Bu kararın tebliğinden başlayarak 3 ay içinde ilgililer tarafından noksan olan posta pulunun tamamlanması halinde dosya yeniden işleme konulur.

Dava Dilekçeleri Üzerinde İlk İnceleme(Davanın Dava Şartları Bakımından İncelenmesi)

- ❑ Danıştay'da daire başkanının görevlendirdiği bir tetkik hakimi, vergi mahkemelerinde başkan veya başkanın görevlendireceği bir üye tarafından dava dilekçeleri üzerinde şu hususlarda sırasıyla ilk inceleme yapılmaktadır
- ❑ Görev ve yetki,
- ❑ İdari merci tecavüzü,
- ❑ Ehliyet,
- ❑ İdari davaya konu olacak kesin ve yürütülmesi zorunlu işlemin varlığı,
- ❑ Zamanaşımının bulunup bulunmadığı (Süre aşımı var mı?),
- ❑ Husumet,
- ❑ Dava dilekçesinde bulunması gereken bilgilerin bulunup bulunmadığı,
- ❑ Bir şahsı ilgilendiren birden fazla işlem veya birden fazla şahsı ilgilendiren bir işlem aleyhine, bir dilekçeyle dava açılması hallerinde usule uyulup uyulmadığı.

Dava şartları davanın açılabilmesi için değil, mahkemenin davanın esas hakkında inceleme yapabilmesi için gerekli olan şartlardır.

Dilekçede aynı yanlışlığın iki kez yapılması sebebiyle davanın reddine karar verilmesi durumunda davanın tekrar yenilenmesi imkanı bulunmamaktadır. ■ 97

Görev ve Yetki

Vergi hakimi yargılamanın her aşamasında görev ve yetki konusunu **re'sen** dikkate almaktadır.

- Adli ve askeri yargının görevli olduğu konularda **açılan davalar reddedilir.**
- İdari yargının görevinde olan konular ise, **görev yönünden reddedilerek, dava dosyasının görevli mahkemeye gönderilmesine karar verilir.**
- Vergi davasının yetkili vergi mahkemesine açılmaması halinde **dava yetki yönünden reddedilerek dava dosyasının yetkili vergi mahkemesine gönderilmesine karar verilir.**

İdari Merci Tecavüzü

Bazı idari işlemlere karşı dava açabilmek için önce kanunlarda belirtilen idari itiraz mercilerine başvurulmadan dava açıldığında **idari merci tecavüzü ortaya çıkar.**

Gümrük uyuşmazlıklarında uyuşmazlık önce gümrük idaresinin içinde bir süreçten geçmekte, bu sürecin son safhasında itiraz reddedilirse ancak o zaman bu kararın tebliğinden itibaren **30 gün içinde** vergi mahkemesine başvurulmaktadır. İdare içindeki itiraz sürecinden geçilmeden dava açılırsa idari merci tecavüzü nedeniyle dilekçenin yetkili idare merciine gönderilmesi gerekir

Ehliyet

- ❑ Medeni kanuna uygun olarak medeni haklarını kullanma ehliyetine sahip olan gerçek ve tüzel kişiler dava açma ehliyetine sahiptirler.
- ❑ Dava, ehliyetli kişiler tarafından açılmadığı zaman reddedilmektedir.
- ❑ Bir idari makamın davacı olabilmesi için kanunlarla yetkili kılınması şarttır.

❑ HUSUMET

İdari işlemler nedeniyle açılacak iptal ve tazminat davalarının anlaşmazlığa yol açan işlemi yapan ve yürüten idari birime ve onun üst, en üst makamına yöneltilmesi gerekir.

Gümrük vergisinden doğan anlaşmazlıklarda husumet Gümrük Ve Ticaret Bakanlığına yöneltililecektir.

Gümrük vergileri hariç genel bütçeye ait vergilerden doğan anlaşmazlıklarda vergilendirme işlemi yapan vergi dairesi müdürlüğüne ya da mal müdürlüğüne, belediyelerin mali yükümlerinden doğan anlaşmazlıklarda Belediye Başkanlığına yöneltililecektir. İl özel idarelerinin mali yükümlerinden doğan anlaşmazlıklarda Valiliğe yada İl Genel Meclisine yöneltililecektir.

❑ Menfaat Şartı

- ❑ Vergilendirme işlemlerinden dolayı iptal davası açabilmek için menfaatin ihlal olması, tam yargı davası açabilmek için hakkın muhtel olması (idari bir işlem nedeniyle zarara uğratılması) şartı gereklidir.

Davanın Karşı Tarafa Tebliği ve Cevap

- Dava dilekçelerinin ve eklerinin birer örneği davalıya, davalının vereceği savunma davacıya tebliğ olunur.
- Davacının ikinci dilekçesi **davalıya**, davalının vereceği ikinci savunma da **davacıya** tebliğ edilir. Buna karşı davacı cevap veremez. Ancak , davalının ikinci savunmasında, davacının cevaplandırmasını gerektiren hususlar bulunduğu, davanın görülmesi sırasında anlaşılırsa, davacıya cevap vermesi için bir süre verilir.
- Taraflar, sürenin geçmesinden sonra verecekleri savunmalara veya ikinci dilekçelere dayanarak hak iddia edemezler.

Vergi Davası Açılmasının Sonuçları

- ❑ Vergi davalarında diğer idari davalardan farklı olarak **davanın açılması tahsilatı (ve tahakkuku) durdurur**. Bu nedenle yükümlülerin yürütmenin durdurulmasını istemelerine gerek yoktur.
- ❑ Yürütmeyi durdurma kararı davanın her aşamasında istenebilir.
- ❑ Vergi uyuşmazlıklarında, davanın açılmasının tahsilatı durdurması ilkesinin 3 istisnası vardır.
- ❑ 1- İhtirazi kayıtlarla verilen beyannameler üzerinden yapılan işlemlere karşı açılan davalar. Ayrıca İSTİNAF yoluyla Bölge İdare Mahkemesine, TEMYİZ yoluyla Danıştay'a gidilmesi durumunda da tahsilat süreci devam eder.
- ❑ 2-Tahsilat işlemlerinden doğan davalar:
- ❑ 6183 Sayılı AATUHK uyarınca yapılan tahsilat işlemlerine, özellikle ödeme emrine, ihtiyati haciz ve ihtiyati tahakkuk işlemlerine karşı açılan davalarda salt davanın açılması **yürütmeyi durdurmaz**.
- ❑ 3- Davanın açılmamış sayılması
- ❑ İYUK'a göre herhangi bir nedenle harcı veya posta pulu verilmeden veya eksik harç veya posta pulu ile dava açılmış olması halinde, 30 gün içinde harcın ve posta pulunun verilmesi veya tamamlanması hususu daire veya mahkeme başkanlığınca ilgiliye tebliğ olunur. Harç veya posta pulu süresi içinde verilmez veya tamamlanmaz ise, davanın açılmamış olmasına karar verilir. Dosya bu hüküm uyarınca işlemiden kaldırılmışsa, **tahsil süreci devam eder**

□ Vergi mahkemelerinde öncelikle görülecek davalar

- Duruşma yapıldıktan sonra **en geç 15 gün içinde ara karar verilir**, ara karar verilen hallerde bu kararın yerine getirilmesi üzerine dosyalar öncelikle incelenir.
- **Yürütmenin durdurulması kararı verilen dosyalar** öncelikle incelenir.
- Danıştay'ın ve bölge idare mahkemeleri **bağlantılı dosyaları** öncelikle ve ivedilikle inceleyip karar verir.
- **Danıştay'dan bozma kararı ile gönderilen dosyalar** vergi mahkemesince öncelikle incelenir.
- Vergi mahkemelerinin **ödeme emrine karşı açılan davaları** en geç 7 gün içinde karara bağlanması zorunludur.
- **İhtiyati hacze karşı açılan davalar** da diğer işlere göre öncelikle incelenip karara bağlanacaktır.

Dava Dosyasının İncelenmesi

- Dosya tekemmül ettirildikten sonra incelemeye geçilir. Vergi hakimi önce maddi olayı saptayacaktır. Taraflar ileri sürdükleri iddiaları ispatlayabilmek için çeşitli deliller eklerler. Mahkeme tarafların delilleriyle bağlı kalmayarak re'sen araştırma ilkesi gereği gerekli gördüğü her çeşit incelemeyi kendiliğinden yapar.
- Verilmeyen bilgi ve belgelere dayanılarak ileri sürülen savunmaya göre karar verilemez.

Vergi Davasında Deliller Ve İspatlama:

- Dava konusu yapılan hakkın gerçekten var olup olmadığının anlaşılması için bu hakkın ve buna karşı yapılan savunmanın dayandığı vakıalar hakkında mahkemeye kanaat verilmesi işlemine İSPAT denir.
- Bu vakıaların ispatı için başvurulmuş ve olayı temsil eden, akla, maddi gerçeğe ve hukuka uygun her türlü ispat vasıtasına ise DELİL denir.
- Kural olarak taraflar iddialarını her türlü delille ispatlayabilirler. Vergi yargılama hukukunda delil serbestîsi ilkesinin iki istisnası vardır. Bunlardan biri “yemin”, diğeri vergiyi doğuran olayla ilgisi tabii ve açık bulunmayan “şahit” ifadesidir.

- Vergi hukuku açısından delil çeşitleri şöylece sıralanabilir: Defter, belge, özel sözleşmeler, beyannameler, İdarece düzenlenen tutanaklar, Vergiyi doğuran olayla ilgisi açık bulunan şahit beyanları, Bilirkişi görüşleri, Keşif ve Karineler.
- Genellikle ve soyut olarak deliller ispatlama güçlerine göre şöyle sıralanırlar: Sözlü deliller (tanık beyanları), Yazılı deliller ve Resmi deliller (örneğin noter senedi). Bu sıraya DELİLLERİN HİYERARŞİSİ denir.

■ YORUM

- Vergi idaresi, vergi yasalarını uygularken ve vergi yargısı organları, önlerine gelen vergi anlaşmazlıklarını çözümlerken zorunlu olarak yorum yaparlar.
- İdare ve vergi yargı organları her şeyden önce vergiyi doğuran olayın özelliklerini araştırarak maddi olayı saptarlar; ikinci olarak da söz konusu olaya uygulanacak yasa hükümlerini belirlerler.

Duruşma

- Vergi mahkemelerinde açılan iptal ile 31.800 TL'yi aşan tam yargı davaları ile tarh edilen vergi, resim ve harçlarla benzeri mali yükümler ve bunların zam ve cezaları toplamı 31.800 TL'yi aşan vergi davalarında **tarafından birinin isteği üzerine duruşma yapılır.**
- **İptal davalarında** istek üzerine duruşma yapılması zorunlu olduğu halde, **tam yargı davaları ile vergi davalarında** isteğin bulunması tek başına yetmeyip anlaşmazlık konusu miktarın 31.800TL'yi aşması gerekir.
- Duruşmalar, kural olarak, **açık yapılır.** Duruşmalarda taraflara **ikişer defa söz** verilir. **Tarafından yalnızca birisi gelirse onun açıklamaları dinlenir;** **hiç biri gelmezse, duruşma açılmaz, inceleme evrak üzerinden yapılır.**

Davadan Feragat Ve Davanın Kabulü

- ❑ Feragat: iki taraftan birinin neticei talebinden (davadaki isteminden) vazgeçmesidir.
- ❑ İki taraftan biri denilmekte ise de bunu **davacı olarak** anlamak gerekir. Çünkü davadan feragat etme yetkisi, ancak **davayı açmış olan davacıya** aittir.
- ❑ Davayı Kabul: iki taraftan birinin neticei talebine (talep sonucuna) muvafakat etmesidir.
- ❑ Vergi yargısında çoğunlukla **vergi daireleri davacı konumunda oldukları** için davanın kabulü de çoğunlukla bunlar tarafından yapılabilecektir.

Dava Dosyasının İşlemden Kaldırılması

- 1 Dava esnasında **ölüm** veya herhangi bir sebeple tarafların kişilik veya niteliğinde değişiklik olursa , davayı takip hakkı kendisine geçen in başvurusuna kadar ;
- 2 Gerçek kişilerden olan tarafın **ölümü** halinde, idarenin mirasçılar aleyhine takibi yenilemesine kadar

dosyanın işlemden kaldırılmasına ilgili mahkemece karar verilir. **4 ay içinde** yenileme dilekçesi verilmemiş ise, varsa yürütmenin durdurulması kararı kendiliğinden hükümsüz kalır.

- Davacının gösterdiği adrese tebligat yapılamaması halinde, yeni adresin bildirilmesine kadar

dava dosyası işlemiden kaldırılır ve varsa yürütmenin durdurulması kararı kendiliğinden hükümsüz kalır. Dosyanın işlemiden kaldırıldığı tarihten başlayarak **1 yıl içinde** yeni adres bildirilmek suretiyle yeniden işleme konulması istenmediği takdirde, **davanın açılmamış sayılmasına karar verilir.**

Yalnız öleni ilgilendiren davalara ait dilekçeler iptal edilir.

Dosyaları işlemiden kaldırılmasına ve davanın açılmamış sayılmasına dair kararlar **diğer tarafa tebliğ edilir.**

Davanın karara bağlanması ve karara ilişkin işlemler

Dava konusu uyuşmazlık yeterince aydınlandığında konular sırasıyla oya konulur ve karara bağlanır. İlk incelemede bazı hukuka aykırılıkların bulunduğu gerekçesiyle veya yargılama usullerine ilişkin meselelerde azınlıkta kalanlar işin esası hakkında da oylarını kullanırlar. Azınlıkta kalanların görüşleri, kararların altına yazılır.

□ DAVANIN SONUÇLARI

- Vergi davası sonuçlandığında yükümlünün iddiaları kabul edilmeyip idarenin vergilendirme işlemi hukuka uygun bulunduğu anda dava reddedilir. Böylece tarh edilmiş vergi tahakkuk eder ve ödenmesi gereken safhaya gelir. Bu durumda davanın açılmasıyla tahsilatı duran vergi için vergi dairesi ikinci ihbarname düzenler ve yükümlüye tebliğ eder.
- Vergi mahkemesince verilen kararın Danıştay nezdinde temyiz edilmesi ve yürütmenin durdurulması isteminin reddedilmesi halinde, kesin bir bozma kararı da verilmemiş olması nedeniyle, vergi mahkemesi kararına göre hesaplanıp mükellefe ikinci ihbarname ile tebliğ edilen vergi ve cezaların 1 aylık sürede ödenmemesi üzerine kamu alacağının tahsili için ödeme emri tebliğinde kanuna aykırılık bulunmadığından yükümlünün mahkeme kararıyla kesinleşen vergi borcunu ihbarnamenin tebliğ tarihinden itibaren 1 ay içinde ödemesi gerekir.
- Ancak bu 1 aylık sürenin bitiminden önce yükümlü istinaf ya da temyiz yoluna gidip yürütmeyi durdurma kararı alırsa düzenlenen ikinci ihbarname geçersiz kalacaktır.

Danıştay, bölge idare mahkemeleri, idare ve vergi mahkemelerinin esasa ve yürütmenin durdurulmasına ilişkin kararlarına karşı vergi dairesi işlem tesis edebilmek için söz konusu kararların kesinleşmesini beklemek zorunda değildir. Söz konusu karar ister mükellef lehine olsun ister aleyhine olsun vergi dairesi 30 gün içinde işlem tesis etmek zorundadır.

Ancak bu durumun bir istisnası vardır: **haciz ve ihtiyati haciz ile ilgili davalarda verilen kararlar hakkında vergi dairesi bu kararların kesinleşmesinden sonra işlem tesis edebilir.**

Vergi mahkemelerinde açılan davanın ihtilaf konusu vergi alacağının tahsilini kendiliğinden durdurması kuralının bir istisnası vardır. Buna göre davacının gösterdiği adrese tebligat yapılamaması halinde, yeni adres bildirilene kadar dava dosyası işleminden kaldırılır ve varsa yürütmenin durdurulması kararı kendiliğinden ortadan kalkar. Bu şekilde işleminden kaldırılan vergi davalarında tahsil işlemi devam eder.

Dosyanın işleminden kaldırıldığı tarihten itibaren 1 yıl içinde yeni adres bildirilmek suretiyle dosyanın yeniden işleme konulması istenmediği takdirde **davanın açılmamış sayılmasına karar verilir.**

Hükmün Açıklanması(Hükümlerin Tavzihi)

- Danıştay, Bölge İdare Mahkemeleri, idare ve vergi mahkemelerince verilen kararların müphem olması veya birbirine aykırı hüküm fıkraları taşıması halinde başvurulana yola açıklama denir.
- Açıklama bir kanun yolu değildir. Çünkü açıklama ile hüküm değişmez sadece açıklanır.
- Kararın gerekçesi hakkında açıklama yapılması istenemez.
- Açıklama talebinde tarafların her biri bulunabilir.
- Mahkeme yeni bir hüküm tesis edebilecek nitelikte açıklama yapamaz.

● YANLIŞLIKLARIN DÜZELTİLMESİ

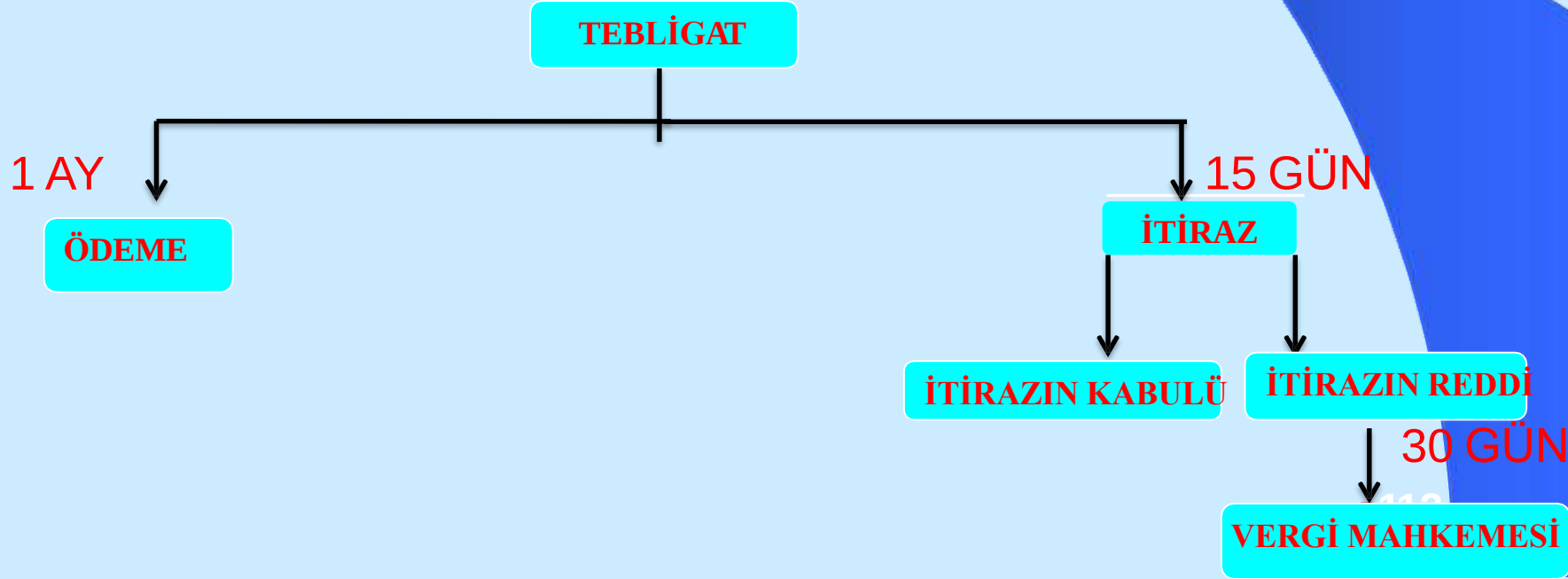
- Yanlışlıkların düzeltilmesi de bir kanun yolu değildir. Çünkü yanlışlıkların düzeltilmesiyle yeni bir hüküm verilmiş olmaz.

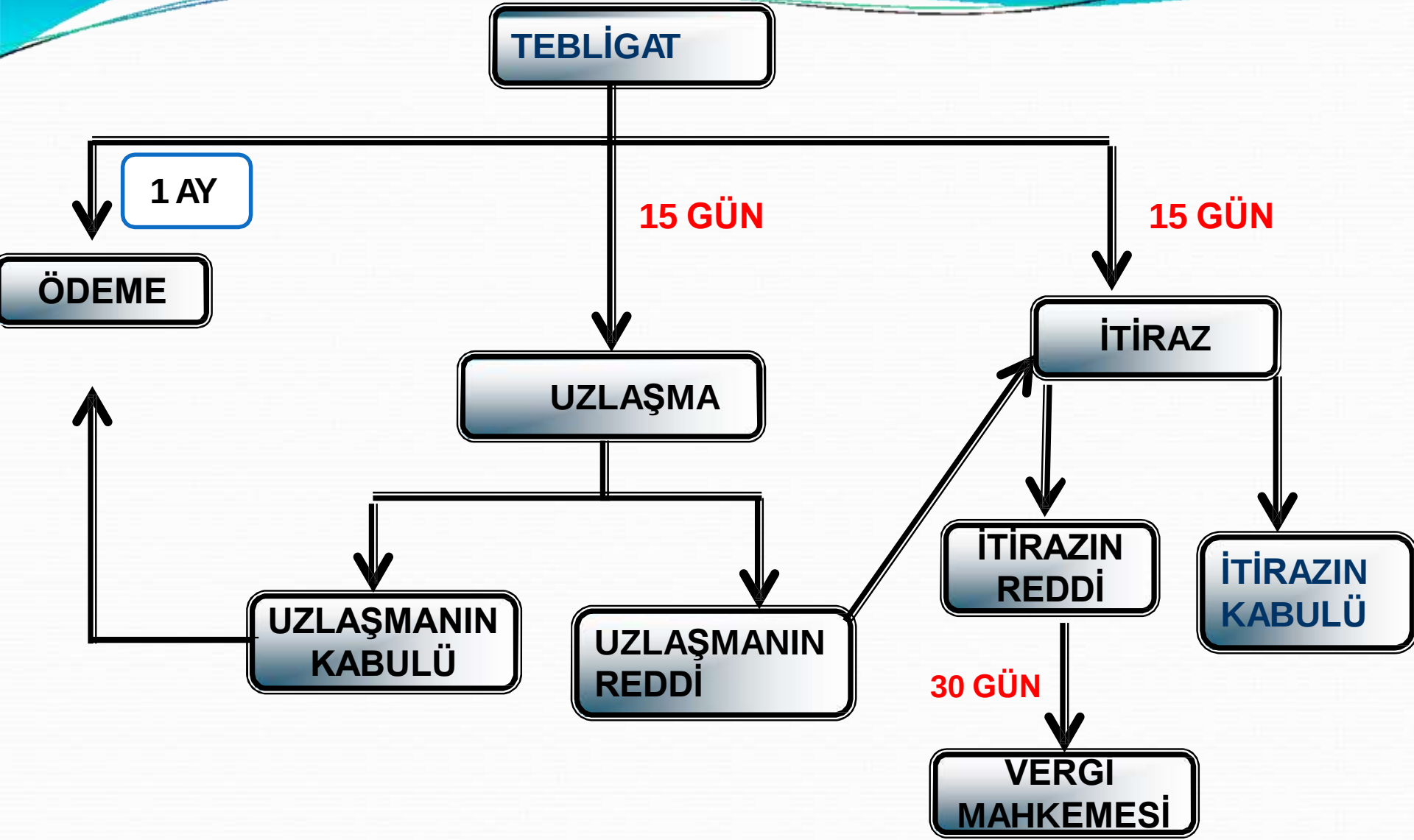
Yanlışlıkların düzeltilmesinde süre yönünden herhangi bir sınırlama yoktur. Yanlışlıkların düzeltilmesi her zaman, hatta kararlar yerine getirildikten sonra bile istenebilir.

Gümrükte Değişen Gündem

Uzlaşmanın İlk Sonuçları

- Tebliğ edilen gümrük vergileri ve cezalarına karşı başvurulabilecek hukuki yollar 4458 sayılı gümrük kanununun 242 ve 244 üncü maddelerinde düzenlenmiştir.
- Madde 242:Yükümlüler kendilerine tebliğ edilen gümrük vergileri, cezalar ve idari kararlara karşı tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içinde bir üst makama, üst makam yoksa aynı makama verecekleri bir dilekçe ile itiraz edebilir.
- Madde 244: idare bu madde de yer alan hükümler çerçevesinde yükümlüler ve cezanın muhatabı ile uzlaşabilir.

UZLAŞMA VE İTİRAZ HAKKI AYNI ANDAKULLANILAMAMAKTADIR.

Henüz itiraz başvurusu yapılmamış gümrük vergisi ve cezaları için ;

yükümlünün kendisi, temsilcisi veya özel vekaletname verilmesi şartıyla gümrük müşaviri tarafından tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içinde, uzlaşmaya yetkili komisyonların sekretarya hizmetlerini yürütmekle görevli birimine bir dilekçe yazılarak başvurulur.

Dilekçe taahhütlü posta ile de gönderilebilir.

Uzlaşma talebinde bulunulması halinde, itiraz veya dava açma süresi durur.

UZLAŞMA KOMİSYONLARI

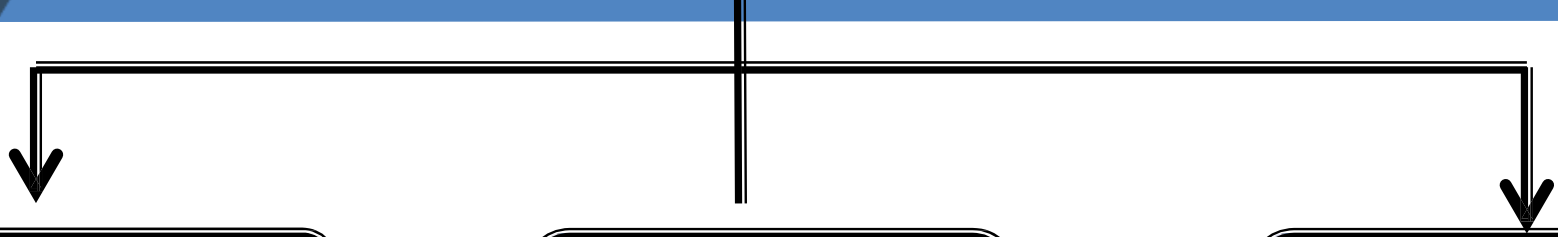
❖ Uzlaşma komisyonları, 10.000 TL'den az olan uzlaşma talepleri için toplanmamaktadır

- ❖ Uzlaşmaya ilişkin talepler, uzlaşma komisyonu tarafından öncelikle ve ivedilikle usul yönünden incelenir.
- ❖ Uzlaşma komisyonunca talebin incelenmesi sonucunda, uzlaşma tarihi yazıyla veya uzlaşma talebi dilekçesinde belirtilen e-posta adresine elektronik yolla mükellefe bildirilir.
- ❖ Yükümlünün uzlaşma davetiyesinde belirtilen yer, tarih ve saatte toplantıya katılması halinde, uzlaşma görüşmeleri başlar.
- ❖ Uzlaşma komisyonu görüşmelerine yükümlünün bizzat katılması esastır.
- ❖ Yükümlünün toplantıya katılmaması halinde, temsilcisi veya vekaletnamede özel yetki verilmesi şartıyla, gümrük müşaviri de yükümlü adına görüşmelere katılabilir ve tutanakları imzalayabilir.
- ❖ Uzlaşmaya yükümlünün kendisi hariç , yükümlü ile birlikte en fazla 3 kişi katılabilir.

UZLAŞMA GÖRÜŞMELERİ

Uzlaşmanın
Sağlanması

Uzlaşmanın Vaki
Olmaması

Uzlaşmanın
Temin
Edilememesi

- ❖ Uzlaşma sağlanmış ise, uzlaşılan tutarın tebliğ tarihinden itibaren **1 ay** içinde ödenmesi gerekmektedir.
- ❖ Uzlaşmanın vaki olmaması veya temin edilememesi durumunda **itiraz süresi kaldığı yerden devam eder.**
- ❖ Uzlaşmanın temin edilememesi, yükümlünün uzlaşma komisyonunun davetine katılmaması, komisyona geldiği halde uzlaşma tutanağını imzalamaması veya tutanağı ihtirazi kayıtla imzalamak istemesi durumudur.
- ❖ Uzlaşmanın vaki olmaması, uzlaşma toplantısının yapıldığı ancak anlaşmaya varılamadığı anlamına gelmektedir.

- ❖ Gümrük vergileri ve cezaları uzlaşılan tutarlara göre düzeltilir.
- ❖ Uzlaşma vaki olmamış ya da temin edilememiş ise itiraz/dava yoluna gidebilir.
- ❖ GİB'in 2015 faaliyet raporuna göre, Merkezi Uzlaşma Komisyonu ile Koordinasyon Uzlaşma Komisyonlarındaki toplam uzlaşma başvuru sayısı 213'dür. Bunların 159 tanesinde uzlaşma sağlanmıştır
- ❖ Bu uzlaşma komisyonları dışında Türkiye genelinde tarhiyat sonrası uzlaşma rakamı 148.013 olup bunların 139.828'inde uzlaşma sağlanmıştır
- ❖ Türkiye genelinde tarhiyat sonrası uzlaşmadaki tutarlar aşağıdaki tablo şeklindedir

Uzlaşmaya Konu olan vergi tutarı	Uzlaşma Sonrası vergi (%22)	Uzlaşmaya Konu Olan Ceza tutar	Uzlaşma sonrası ceza (%93)
437.314.530	344.585.008	610.596.688	41.560.131

YAŞANAN SORUNLAR

❖ Uzlaşma Toplantılarında;

- ❖ Teklif edilen tutarlar tamamen uzlaşma komisyonunun yetkisi dahilindedir.
- ❖ İhtilafın esasına girilmemektedir.
- ❖ Mükellefin uyuşmazlığa ilişkin savunmaları detaylı olarak değerlendirilmemektedir. (bu nedenle uzlaşma öncesinde uyuşmazlığa ilişkin bir çalışmanın komisyonla paylaşılmasında yarar vardır.
- ❖ Keyfi indirim oranları teklif edilmesi mümkündür.
- ❖ Farklı mükelleflere aynı konuya ilişkin farklı indirim oranları; aynı mükellefe, aynı konuya ilişkin farklı zamanlarda farklı indirim oranları önerilebilmektedir

Örnek Uygulama

Bay Bilgi SAYAR Afyon'da gelir vergisi mükellefidir. Türkiye'nin çeşitli yerlerinde faaliyeti olan SAYAR'a Antalya vergi dairesi tarafından emlak vergisine ilişkin vergi ziyaına sebebiyetten 32.000 TL'lik vergi ziyaı cezası kesilmiştir. Cezanın mükellefe tebliğ edildiği tarih 24.03.2016'dır. Buna göre:

- a) Tebligat hangi ihbarname ile gönderilmiştir.
- b) En son hangi tarihe kadar nerede dava açabilir
- c) İstinaf/temyiz süreçleri açısından değerlendiriniz

a) Tebligat Antalya vergi dairesinden geldiği için I no'lu ihbarnamedir.

b) 24.03.2016 tebliğ

23.04.2016 dava açma son günü (tatil)

24.04.2016. yeni dava açma son günü

Antalya vergi mahkemesinde dava açabilir.

c) 24.04.2016' kadar vergi mahkemesinde dava açtığı zaman

vergi mahkemesi 32.000 TL > 31.800 TL olduğu için

Vergi Mahkemesi **Kurul Halinde** Karar Verir

Verilen Karara Karşı **30 Gün İçinde İstinaf yoluyla Bölge İdare Mahkemesine** Gidilir

Sonuçlar

Vergi Mahkemesinin Kararını Kabul Ederse Karar Kesindir

Vergi Mahkemesinin Kararını Reddederse Kararın kaldırılmasına karar vererek dosyayı gönderen mahkemeye geri verir

Yargıtay Onbirinci Ceza Dairesi :

❖ MADDE 204. Resmî belgede sahtecilik

❖ MADDE 205. Resmî belgeyi bozmak, yok etmek veya gizlemek

❖ MADDE 206. Resmî belgenin düzenlenmesinde yalan beyan

❖ MADDE 207. Özel belgede sahtecilik

❖ MADDE 208. Özel belgeyi bozmak, yok etmek veya gizlemek

❖ MADDE 209. Açığa imzanın kötüye kullanılması

❖ MADDE 210. Resmî belge hükmünde belgeler

❖ MADDE 211. Daha az cezayı gerektiren hâl

❖ MADDE 212. İçtima

❖ **Bilişim Alanında Suçlar**

❖ MADDE 243. Bilişim sistemine girme

❖ MADDE 244. Sistemi engelleme, bozma, verileri yok etme veya değiştirme

❖ MADDE 245. Banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması

❖ MADDE 246. Tüzel kişiler hakkında güvenlik tedbiri uygulanması

❖ 213 sayılı Vergi Usul Yasasından kaynaklanan işler,

❖ 5464 sayılı Banka Kartları ve Kredi Kartları Yasasına ilişkin işler,

- ❖ Yargıtay'ın 23 Hukuk. 15 Ceza dairesi vardır.
- ❖ Kaçakçılık suçunun Asliye Ceza Mahkemesinde görülme sürecine ilişkin Örnek :

Bay Olgun PORTAKAL Denizli'de gelir vergisi mükellefidir. Türkiye'nin çeşitli yerlerinde faaliyeti olan bay Portakal'a Trabzon vergi dairesi tarafından ÖTV'ye ilişkin kaçakçılık fiili vergi ziyaına sebebiyetten hem 20.000 TL'lik vergi ziyai cezası kesilmiş hem de Cumhuriyet Savcılığına suç duyurusunda bulunulmuştur.

- ❖ Vergi kaçakçılık suçuna ilişkin dava süreci nasıl işlemektedir?

❖ Asliye Ceza Mahkemesi

Eğer hükmün açıklanmasının ertelenmesi kararı çıkarsa (2 yıllık suçlarla ilgili)

7 gün içinde **İtiraz** yoluyla **Ağır Ceza Mahkemesi'ne** gidilir
Kararı kesindir.(Son merciidir)

7 gün içinde **İstinaf** yoluyla Bölge İdare Mahkemesi'ne gidilir

7 gün içinde **temyiz** yoluyla **Yargıtay'a** gidilir.

ONAMA

BOZMA

kararlarından birini verebilir

UYMA

verilen karara uygun bir karar alır

DİRENME (ISRAR)

Yargıtay'ın bu kararına uymaz kendi kararında ısrar ederse karar tarihinden itibaren 7 gün içinde Yargıtay Ceza Genel Kurulu'na gidilir. Kararı kesindir herkesi bağlar.

Asliye ceza mahkemesi ile Aynı yönde düşünmektedir Uyuşmazlık burada bitmiştir.

Teşekkürler!

